

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154

februarie 2014 (Anul VI) Nr. 60 (2 / 2014)

BOEM@

Live Literature

februarie 2014 (Anul VI) Nr. 2 (60) - 40 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida **ASPRA**

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

2 / 2014

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău

Redactor-șef online: Mihail Gălățanu

Redactor șef adjunct: Victor Cilincă

Redactori: Paul Sân-Petru, Constantin Oancă, Coriolan Păunescu, A. G. Secară, Dimitrie Lupu, Denisa Lepădatu, Cristina Roșu, Maria Ieva

Grafică: Elena-Liliana Fluture

Tehnoredactare: Daniela Cașu

Colaboratori:

Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Adalbert Gyuris (Germania), Melania Cuc (Bistrița), Tănase Carașca (Tulcea)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul
www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,

petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0336 800313**

ADRESA REDACȚIEI: Str. Cloșca, Nr. 1,
Bloc PS11, Sc. 8, Ap. 186, Galați, 800324

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Olimpiu Vladimirov (p.7), Ștefan Radu Mușat (p.12), Ioana Voicilă Dobre (p.19), Sebastian Golomoz (p.20), Valentina Becart (p.28), Marian Hotcă (p.29), Florina Bulzan (p.31), Ioan Vasiu (p.32), Viorel Bucur (p.33), Menuț Maximilian (p.34), Ioan Dumitru Teileanu (p.37)

Proză: Paul Sân-Petru: Gânditorul de la Hamangia (p.3), Ignatie Grecu: Valea Hozeva (p.5), Nicolette Orghidan: Noaptea de la noapte (p.9), Nicolae Baldovin: BaldoVinul / amico instant / soneria de la ușa cortului / când totul îți e clor / în imediata apropiere a nimănui / Cu noaptea-n gât (p.30)

Cronică de carte: Titi Damian: "1989. Cartelul metaforelor", de Marin Ifrim sau spectacolul portretului metaforic (p.15), Claudia Moscovici: Romanul "Destin scindat" de Viorica Hagianu (p.27), Cezarina Adamescu: Un altfel de tablete șotron - Melania Cuc, "Mersul pe apă" (p.35)

Note de lectură: Constantin Toma: Culiță Ioan Ușurelu și "Jurnalul unui singuratic" (p.4), Melania Cuc: "Poeme verzi pe pereți" - Nicolae Băciut și poemul în veșmânt de duminică (p.6), Menuț Maximilian: Poezia din Eden - "Eden în cădere" de Petre Rău (p.8), Gheorghe Bucur: Noua carte a d-lui Nicolae Ariton despre Tulcea (p.24)

Umor: Ion Dragu: Epigrame (p.23), Marius Zaharia: Cum a apărut muzica (p.38)

Interviu: Mihai Leonte: Interviu cu scriitorul Viorel Darie (p.13), Denisa Lepădatu: Interviu cu scriitoarea Melania Cuc (p.21)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.39)

Grafică:

Coperta I: Vladimir Kush - Contes Erotiques

Coperta a IV-a: Hasan Saygin - Artodyssey 11

Interior: Foto: Roland Florin Voinescu - Peisaje de iarnă

www.boema.inforapart.ro

Paul SÂN-PETRU

GÂNDITORUL DE LA HAMANGIA

Destul această statuie, destul mai ales acest nume ce i s-a dat pentru ca un om de mult mai târziu să înceapă a gândi cu adevărat; adică să gândească înapoi și încolo, pe o parte și pe cealaltă a gândului așa încât totul să rămână sămânță de gând pentru altcineva.

Dar ce gândea într-o zi omul din țara Hamangiei frământat de atâtea probleme existențiale? Că atunci când totul ar fi fost în ordine, când totul ar fi fost de la sine așa cum ne-am fi dorit să fie, dacă nici o frustrare nu ne-ar fi pus probleme de ieșire la liman, dacă ar sta să ne sece chiar și izvoarele răvășitoare ale adrenalinei, albia vieții ar fi rămas molcomă și anostă. Starea de fericire s-ar fi aplatizat ca o câmpie, desigur că ar fi rămas pitic și acel faimos QI, iar calitatea vieții ar fi avut să rămână la un nivel primar, submediocr.

Cu această stranie luciditate a mers mai departe realizând că i se desface în față un evantai de variante! Căuta astfel, prin concentrare și uitare de (adevăratul) Sine să dizolve în soluții de virtual câte un cristal de prețioasă realitate sub diverse forme. După o vreme și-a exclamat (și el!) târziu evrika!: „Da, am găsit: linia rămuroasă a metamorfozei!...” Tocmai trecea o omidă prin praful drumului, tocmai se jucau doi fluturi în zbor pe deasupra ei și-o ignorau cu superioritate. „Vezi, își zicea omul din țara Hamangiei, totul constă într-o parolă genetică, parolă pe care nici ființa asta prăfuită nu o știe, și nici fluturii aceia, că parola lor e deja împlinită, că acest capital al împlinirilor era ascuns în banca de coduri a lui Dumnezeu, iar lor asta le era de ajuns.

Omul mergea mai departe până în pânzele intuite a fi albe urmărind acum doar fenomenul sugerat de o simplă omidă care traversează praful drumului, cât și pe cei doi fluturi care se hârjonesc pe deasupra. „Cred că încă din lumea microscopică a geneticii i se spunea omizii

în fiecare zi, în fiecare ceas ce frunze să mănânce, cât și până când, până o va cuprinde un fel de somn de moarte, până se va închide ca într-un giulgiu mătăsos țesut fir cu fir în speranța inconștientă că totul nu aici pe frunze de copac se va termina, ci într-o întâmplare a Soarelui în văzduh, cum tocmai am văzut adineauri că se întâmplă. De fapt, își mai zicea el totul e metamorfoză bine etapizată în mici existențe diferite ale aceluiași individ. Uite, sticlele acela: a fost cândva un ou viu, fără o știință de sine. Comenzi interioare după un anume program l-au pus pe muncă la demolarea bolților de calciu, a răzbătut printre frații lui să apuce hrana unei străduințe părintești prevăzută în legea perpetuării. În gândul păsării era gândul aripei, în gândul aripei era cel al zborului iar cântecul lui avea deja portative de arhivă.

Din aproape în aproape, omul din țara gânditorului de la Hamangia ajunsese gata să cadă într-un candid luciferism: „Dar unde o fi banca asta de coduri, o fi acolo în ceruri sau pe undeva pe pământ? Dar cum, adică eu să-L fur pe Dumnezeu!...”

Și de fapt ce mare lucru aș face dacă l-aș fura? Cred că aș lua selectiv doar câteva „pachete genetice” care să cuprindă într-o existență cam tot ce aș fi vrut eu să fiu: mi-aș fi rezervat niște coduri care să intre în acțiune pe când, dintr-o devenire în alta atunci când m-aș plictisi de o aceeași existență; să pot zbura ca un condor, să cânt ca o mierlă, să mă zbgui în apă ca o vidră. Rămase puțin pe aceste gânduri, doar ca trambulină către niște rațiuni mai realiste, mai înțelepte. „Dar fericirea zburătoarelor și a vidrelor nu e una conștientă, ele nu realizează nici măcar invidia noastră față de ele... Dar lasă, că metamorfoza omului vine și ea, este pe aproape”. Începu să citeze din memorie pe apostolul neamurilor: Într-o clipeală de ochi vom fi schimbați la cea dintâi trâmbiță” și iar își aminti de scârboasa omidă, apoi de giulgiul ei cu taine scoase curând la vedere, la alter ego-ul ei înaripat și plutitor pe o adiere, apoi la cei ce-și vor scutura țărâna de pe oase ușurându-se într-un zbor umăr la umăr într-o magnifică întâmpinare în slavă.

Se trezi apoi ca dintr-un somn realizând că meditase o vreme chiar în poziția omului de la Hamangia.

FOTO: ROȘA D. FLORENTIN, VOINICU

Constantin TOMA

CULIȚĂ IOAN UȘURELU ȘI JURNALUL UNUI SINGURATIC

Dacă nu l-aș cunoaște pe autor și nu aș viețui în lumea postdecembristă a României, substituirea mea cu personajele și acțiunile din "Jurnalul unui singuratic" ar putea trece ca un fapt banal, deși calitatea de cititor îmi impune o selectare a atitudinii celor din jur, prezenți în lucrare. Nu-mi probez starea de a descoperi aceste personaje și acțiuni, evidența cu care ele tratează cotidianul mă determină să caut soluții anti-empatice.

Cât mă privește, nu țin neapărat să mă revăd între personajele cărții ca participant la viața de toate zilele. Repet, mă simt extrapolat între ele, luând de la fiecare binele sau răul, ca la final să ajung în situația eroului principal, Ion Georgescu, și să mă întreb ce caut în romanul scriitorului C. I. Ușurelu.

Mai reale ca niciodată, acțiunile eroilor le doresc oglinda unei viitoare învățături pentru cei ce ne vor urma. Doar așa, poate, cei loviți de anti-cultura actuală, prezentă ca o pată neagră în tot ce se poate numi românism, vor înțelege rolul memorialisticii, domeniu pe deplin stăpânit de autor. Mă văd nevoit să fac o divagație de la prezenta recenzie și să revin la activitatea scriitoricească a autorului prin redarea crezului expus în "Scriitori contemporani din Vrancea, prin interviuri (Editura Ateneul Scriitorilor, Bacău, 2012): "Cartea rămâne, vrem sau nu vrem, un orizont permanent deschis, din care cititorul va construi un portret complex, interesant..."

Tocmai de aceea savurarea scrierii se transformă într-o carte de învățătură. Firescul pe care îl percep izvorăște din naturalețea descrierilor cu toate cele veridice până la absurdul unor situații greu de perceput, dar care ne contrariază realitatea.

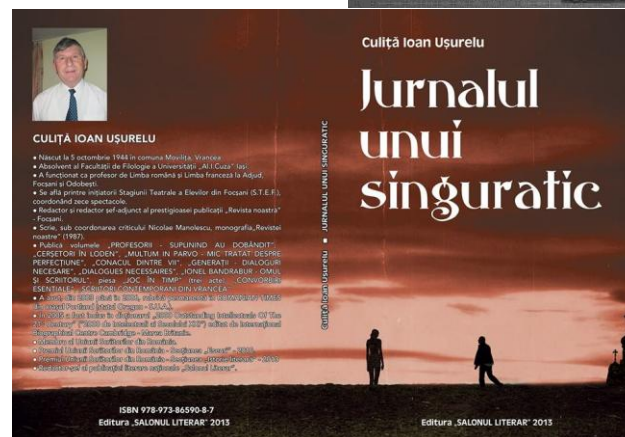
Firul epic combină multitudinea versalității cotidiene, acțiunile par a se desfășura în mod firesc, fără intervenții stilistice. De aici rezultă modul inconfundabil al scriitorului C. I. Ușurelu în crearea unor tablouri realiste.

Dacă la început, plecând de la o dimineață banală, egală în măsură până la mecanismului locului unde nu se întâmplă nimic, traiul liniștit al eroului principal intră într-un vertij politic și ca-ntr-un cancer galopant-acesta pierde tot. Neconectat la lumea plină de minciună și compromis în care nu are ce căuta, inginerul Georgescu ca într-un Turn Babel, pierde tot suportând "cumulul tuturor păcatelor unei lumi pe care nu o merită".

Crearea unui labirint plin de cotloane și ascunzișuri provoacă astfel cititorul să încerce căutările adevărului, mai ales în vremurile actuale când cinstea este înlocuită prin dezumanizarea unor oameni, care nu au nimic cu onestitatea.

Neștiind că intrarea în politică îl transformă într-o carte deschisă, Ion Georgescu ajunge în obiectivul feroce al amicilor și inamicilor. Astfel, ca persoană publică este supus unui linșaj mediatic în scopul de a fi discreditat și îndepărtat din funcție, din politică.

Nevinovăția unei adolescențe petrecute cu firescul momentului îmi dă măsura timpului personal petrecut la vârsta eroului, când, în ciuda unui subiect tabu, sexul, existau la fel ca și acum femeile ușurate. Scot chiar din "cutia cu amintiri" a acetei stări faptul că, prin tradiție,

în fiecare așezare umană exista câte o Titică sau câte o Sofie, care transformau tinerii imberbi în bărbați. Chiar gândul la teribilismul vârstei respective îmi stârnește regăsirea cu anii aceia, cu tulburările lor puerile.

Acum însă, eroul nostru, în tentativa de a ajunge senator, va trebui să fie curat, mai mult decât "originea sănătoasă" a comuniștilor, dar și sabotat de proprii colegi de idealuri. Toată munca de o viață i se năruie, carieră, familie, aspirații.

Punctul culminant al desăvârșirii morții sufletești este atins atunci când chiar soția, utilizând un vocabular inadecvat unei doritoare de teatru și filarmonică, îl părăsește luându-i și fiica.

Toboganul prăbușirii își continuă traseul periculos într-o lume aflată pe același sens al pierzaniei. Singura soluție, după ce toate aceste piese ale unui joc de domino au fost dărmate de atitudinea semenilor (dar care au rolul de a defini legăturile lui Ion Georgescu cu familia și prietenii), este fuga în scris, loc eteric, în care personajele mai pot fi modelate după sufletul autorului.

Această evadare a autorului îmi crează șansa, ca trăitor în timpul prezent, să cunosc/recunosc o serie de personaje cu ce-i bun și ce-i rău, rememorând chiar scene petrecute alături de ele.

Nimic subiectiv din partea autorului, totul decurge în realitatea evidentă a unei lumi scăpate de sub un control rațional, o lume în care parvenismul bate credința, infatuarea și aroganța modelând stările sociale dar și pseudo-morale.

În jurul acestor acțiuni, societatea se degradează, noua democrație cripto-comunistă își desăvârșește menirea de conducător absolut și proprietar al bogăției naționale. Nu insist prea mult asupra acestei epoci, cronica faptelor este actuală și recunoscută, noii patroni de fabrici, uzine, ogoare își poartă necuviința cu fală și nepricepere.

Concluzia - "Ei bine, dacă această țară, pe care toții o iubim, nu-și va alege conducători educați, învățați, patrioți, această țară va pieri..." - este edificatoare. Doar Dumnezeu, în bunătatea Lui, mai vechiază din când în când asupra oproșiților.

Efectul captivant al cărții rezultă și din multitudinea acțiunilor prezentate. Astfel autorul reușește să redea cititorului pasaje care întâmplător sau nu prezintă mici frânturi din viața celui care narează.

(continuare în pag. 8)

Ignatie GRECU

VALEA HOZEVA

Când am coborât din autocar, ne așteptau în parcare beduinii cu măgarii gata înșeuai ca să ne ușureze coborârea și ascensiunea la mănăstirea spânzurată sus între stânci.

Era de mers, nu glumă. Nici n-am coborât bine din autocar și au și început strigătele:

-Măgar, doriți măgar?

-Nu dorim, am zis eu făcând oarecum pe viteazul, neștiind ce ne așteaptă. O cale lungă și anevoioasă.

-Să luăm fiecare câte un măgar, vă sfătuiesc eu care am călcat aceste locuri nu odată. Nu costă mult și cu ocazia asta le facem și lor un bine. Chiar și mănăstirii.

-Cum adică și mănăstirii?

-Îți voi explica mai târziu. Acum încălecați și să mergem ușurel la vale.

Luăm fiecare câte un măgar. Încălecăm ușor, cu teamă la început. Dar pe urmă chiar veseli. Cel care ținea măgarul de căpăstru, mergea încet pe lângă el îndemnându-l fără să-l atingă cu bățul scurt care-l ținea în mână. Dobitocul supus înainta coborând lin, obișnuit cu asemenea poveri.

Am coborât în pantă vreo câteva sute de metri trecând pe sub o stâncă enormă, unde am făcut un mic popas, preț de câteva minute. De fapt, măgarii care ne duceau în spate s-au oprit în acel loc. Beduinii care îi dirijeau au simțit și i-au îndemnat să nu se oprească. Dar ei totuși s-au oprit. Nu mult. În stânga noastră cum coboram, sub stâncă, înegrită de fum, erau, am observat dintr-o privire, restul unui foc, găteje pe jumătate arse, hârtii, chiștoace de țigări, sticle goale aruncate într-un colț.

În dreapta cum coboram, era prăpastie adâncă.

Măgarii cu poverile noastre în spate coborau în mers ușor legănat trăgând la umbră mai mult spre stânga unde nu era nici un pericol. Înainte de a ajunge la jumătatea drumului spre mănăstire, am dat peste un izvor care țâșnea dintr-o gură de stâncă de sus și, printr-un jgheab anume construit, apa ajungea până sub drumul nostru, încât, aici a trebuit să oprim să adăpăm animalele.

Am coborât și ne-am răcorit fețele cu apă rece care trecea mai departe pe sub noi printr-un canal săpat în piatră.

-Izvorul lui Elisei – care izvorăște din acești munți și ajunge până departe la Ierihon – spuse cel mai mare dintre noi. Niciodată nu seacă, fie vară, fie iarnă, vorba vine. Aici iarnă nu prea este, după cum vedeți. Suntem în ianuarie și umblăm în cămașă.

Încălecăm, răcoriți de apa binecuvântată și coborâm calea tăiată în piatră într-o prăpastie foarte adâncă. Un podeț de piatră ne ușurează trecerea pe celălalt mal al prăpastiei - unde începe urcușul până sub streșina mănăstirii umbră de câțiva arbori.

-Vedeți, această vale largă și adâncă, coboară tocmai de la Ierusalim și merge spre sud, până departe. Ici-colo sunt pomi sălbatici. Când plouă și asta foarte rar,

un pârâiaș se-ncumnetă s-o traverseze până aproape de capăt.

Puțin mai sus de albia secată a pârâului, se observă, săpată în stâncă, o cărăuie nu prea largă, dar de ajuns pentru trei persoane să meargă unul lângă altul. Ea înconjoară ca un brâu toată lungimea văii și e atât de veche încât se poate vedea în peretele stâncii urme ale unor pelerini care au trecut cu multe secole în urmă și la un popas de amiază au scrijelit stânca cu semne de cruci și pești – de unde se poate vedea că erau creștini.

-Am cunoscut bătrâni călugări care mergeau la Ierusalim să se închine la Mormântul Domnului ducându-se și întorcându-se pe același drum care este în fața noastră. Ei își aveau chiliile săpate în stâncă mai sus, pe această vale – după care se și vede și acum.

Ceea ce vreau să spun este următorul fapt: numai ziua puteau pelerinii călători pe această vale. Noaptea devenea primejdios. Ați observat cum s-au oprit măgarii care ne purtau sub stânca aceea enormă. Acolo de fiecare dată se făcea popas, fie noapte, fie zi. Și măgarii știau. Chiar dacă nu mai sunt aceeași din vechime, dar le-a rămas acest lucru înscris în comportarea lor din generație în generație. Beduinii știau asta. Și ca să nu se dea de gol, ați văzut cum îi îmboldeau să nu se oprească acolo sub stâncă.

Ei, beduinii, pe lângă faptul că ne transportă pe noi cu măgarii lor, ziua, pentru un preț aproape de nimic, noaptea însă, transportă încărcături mult mai prețioase: arme și mărfuri de contrabandă – care le sporesc cu mult peste măsură veniturile.

Noapte de noapte, e un du-te – vino fără oprire.

Nici o luminiță nu se aprinde pe tot lungul văii. Doar sus, în mănăstire ard candelile și la ceasul rânduit se bate toaca și se trag clopotele.

Mănăstirea noaptea este zăvorâtă pe dinăuntru cu drugi de fier. Nimeni nu îndrăznește să iasă din mănăstire pe timpul nopții. Călugării știu asta și de aceea, în zori când se deschid porțile, ridică de la intrare câte un butoiș cu ulei de măsline, câte un coș cu smochine sau citrice.

Darul umil al unor cărăuși de zi și de noapte - și pentru care nu încetează a se ruga cei câțiva călugări singuratici ascunși prin aceste locuri mai puțin umblate și pe care numai Dumnezeu le știe.

Melania CUC

Poeme verzi pe pereți

Nicolae Băciuț și poemul în veșmânt de duminică

Poetul Nicolae Băciuț nu mai are nevoie de recenzii de carte pentru a da semn lumii că Există. Și există frumos în ceea ce face, și există inteligent prin ceea ce scrie și este și generos cu colegii de breaslă, pe care îi editează. Dăruiește pentru că deține o uriașă bogăție culturală.

Dar mai ales, Nicolae Băciuț există superb prin poemele sale cu miez de înțelepciune și mereu proaspete, irepetabile, deși scrie mai mult într-un an decât alți scriitori într-o viață.

A tixit demult raftul de bibliotecă cu cărțile scrise și publicate, dar Nicolae Băciuț scrie cu aceeași patimă a adolescentului care caută în turnul catedralei din burgul Bistriței, caută la maturitate, un poem-scrisoare din adolescență și pe care a caligrafiat numele destinatarului: Giovanni Papini.

Poetul Nicolae Băciuț este un romantic dar, puțini sunt oamenii pe care îi cunosc și care știu să își gestioneze timpul unei zile, cum reușește să o facă Nicolae Băciuț. Se împarte între managementul cultural, munca editorială, familie și masa de scris, cu bucurie, cu pricepere și seriozitate.

Recentul volum de versuri, intitulat **POEME VERZI PE PEREȚI**, și care a apărut într-o formă grafică elegantă, la Editura NICO din Tg. Mureș, atrage cititorul, mai întâi prin titlul îndrăzneț, parafrazând sintagma ce nuanțează starea de visare fără de limesuri lumești.

Apoi, citești poemele. Frumoase. Calde. Curgătoare pe firul ideii, și prinzi aripa versului, apoi netezești hârtia paginii și treci mai departe. Fiecare poem este un test la nemurire, un sublim eșantion de viață.

Dar ce ar fi o carte de poezie fără dragoste? Și volumul de față este smălțuit frumos în culori ca de apă, este prezentă iubirea și candoarea, liniștea și impetuoasa căutare a perfecțiunii umane. O spirală a vieții se desprinde în volute de imni adresați viitorului, dar viitorul se coagulează din prezentul căutărilor febrile și din trecutul, peste care, Nicolae Băciuț calcă cu pași de poet autentic. Dar, ce spun eu: poet autentic? Nicolae Băciuț este poet până în inimă, dincolo de viață și dincolo de moarte, în sărăcie și în bogăție, a jurat și așa își trăiește zilele, cu Poezia de mână.

"Eu nu mă joc de-a scrisul" îmi spunea odată, și pentru a rămâne statornic în această meserie de credință, Nicolae Băciuț extrage din măcinișul cotidianului, scoate esența întâmplărilor și le aureolează cu lumina poemului. Nimic în plus și nimic în minus, nu există ceva ce ar putea știrbi din rotunjimea poemului. Sigur, talentul indubitabil, dar și exercițiul scrierii, ca o osândă conștient asumată, dau nota de universalitate și bogăția poemului. Singurătatea fertilă, ce pare a fi mers bine cu poezia dintotdeauna, nu se simte în poemul băciutian, aici cuvintele sunt rotunjite și dăruite ca merele din pomul cel bun. Și poetul nu e singur, și iarăși înflorește, rodește sintagme cu înțelesuri ce se doresc descifrate.

Pe coperta a 4-a citesc: "*Tu nu ai vârstă / Tu ești fără timp; / te apleci și miroși / florile din fotografie*" este un fragmentul din poemul dăruit Carinei. Nici nu trebuie să ne întrebăm noi cine este Carina. Poate fi foarte bine și un nume comun, o licență poetică, dar aici, Carina este bucuria, este minunea care face legătura genetic și spiritual, între vârsta poetului-bunic, și cea a nepoatei, pentru și despre care poveste, poemul se scrie ca o miruire. "(...) *vorbești în limba ta / pe care nimeni nu o știe*".

La pagina 42, poemul **Vârste** este dedicat tatălui plecat în Cer. Și iată cum, pe scări diferite se poate lua în calcul transcendența nu doar virtuală, a omului-poet, care scrie și trăiește, trăiește și scrie într-o simbioză perfectă.

Stampe elegante și chintesență a mărturisirilor, poemele din acest volum adaugă falii peste falii la trăinicia operei literare semnată de Nicolae Băciuț.

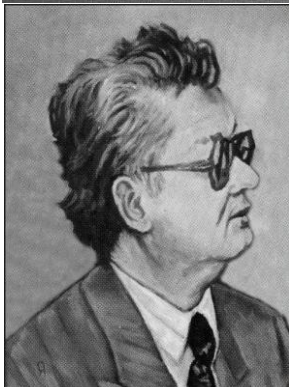
Nu doar locurile comune prind lamură de poezie aici, esențele vechii culturi și filosofia lumii adunată din cărți, sunt puncte de susținere a eului creator. Poemele se citesc fără poticneli, datorită tehnicii perfecte. Poemele nu te lasă nepăsător, și te bucuri și urăști, visezi la lumile interzise muritorilor de rând.

Așa după cum se vede la finalul fiecărui poem, este trecută o dată și (uneori) un loc, ca o certificare a nașterii poemului în sine, dar noi știm că acele strofe de poezie au fost purtate sub cămașa chistică, în inimă, multă vreme mai înainte de-a-l scrie pe Poet, și el, Poetul să le treacă pe hârtie.

Nicolae Băciuț este sigur pe propria-i menire. Scrie oriunde, oricând, scrie pentru că altminteri nu ar mai putea să respire.

"**Poeme verzi pe pereți**" este o mostră lirică de întrebări la care Nicolae Băciuț caută cu febrilitate răspunsuri la întrebarea veche de când lumea: "*...pentru cine să pregătesc vițelul cel gras?*" (Poemul risipitor).

Olimpiu VLADIMIROV

CĂZUSE ZĂPADA

Căzuse zăpada, albă beție...
Eu mințeam că știu pe unde umblă Dumnezeu,
colindele se destrămau între osii de ger,
iar răsuflarea pierdută mă vindea unui zeu

Țipăt de viscol în tâmpile mele,
oglinzile gheții desfac curcubeie
și mușcă lacom din marginea serii
singuraticul lup al tăcerii.

ÎN PORTUL

În portul unei zile de iarnă
surăsu-mi mai scaldă
mirări albe și ancore crispate;
Bicele crivățului
cutreieră oasele corăbiilor căutându-și culcuș
și catarg după catarg leagă
țurțurii gheții închipuind năluci;

Plumbul amiezii flutură norii în zdrențe,
Precum un steag de pirat

NUMAI MAREA

Numai marea
să-ți acopere inima,
să-ți strivească buzele în sărutul disperat
sub clopote de alge;
Numai ea să-ți încolăcească
gâtul și picioarele
într-un vârtej nebun
încercând ispita unei ieșiri spre larg.

Altfel, cum mai simți
că-ți trăiești moartea?

MARINĂ

Tragicul far rupe lumina-n fâșii
peste maluri încinse cu brăie de sare;
Căzut dintr-un vis un astru pustiu
încolțește pierdut în cimitirul din valuri

Lângă noaptea străină a ochilor tăi
îmi caut stăpân. Mirare de mire.
Ancore fără somn locuiesc în privire
și doru-i bolnav după fete morgane.

POARTĂ

Spaima din pânzele corăbiei
nu mă ocolește;
Sunt în derivă, o poartă spre iad.

DILEMĂ

Moartea nu m-a trezit
nici ieri, nici azi dimineață;
Ce va fi mâine?

SĂ NU SPUI

Să nu spui că n-ai auzit
cum trec cu-n vis printre oasele nopții
și pentru încă o naștere
e încă devreme,
iar pentru o noapte
mult prea târziu.

ANOTIMP

Lumina s-a topit într-o pasăre
și se alintă pe trupu-ți gol,
imaginând aripile atâtor îngeri
peste-un obraz ascuns de copil

Din vechi anotimpuri coboară
mirarea genelor tale;
Balanța rodului toamnei
povestea o aține-n poveri.

CERȘETORUL ACELA

Mereu, ca o mobilă incomodă
ieșită, provocator, în drumul meu,
cerșetorul acela șovăitor,
căruia niciodată nu i-am dat bani
ci numai câte o țigară
și aceea uneori scuturată,
poate dorea să-mi cerșească
un gest de tandrețe
în umbra privirilor stinghere

Atent la înlocuirea grijilor
una după alta,
rotind închipuiri
într-o absență totală față de sine,
conștient câte boli fac parte din viață,
se mulțumea cu gustul amar
că nici-un om nu este ipocrit
în plăcerile lui.

FELUL ÎN CARE

Felul în care aud
dar, mai ales, acela cum ascult,
îmi determină abilitatea
de-a folosi corect puterea cuvintelor
care vin la mine.
Viața le-a preluat caracterul
într-un izvor de inspirație.

Partea plăcută a lecturii apare și din pofta cititorului, care, prinzând o propoziție, o frază în aria subiectivismului se substituie personajului. Îmi permit o abatere de la subiect: în perioada anilor mei de liceu, tata, care nu era un cititor fervent, citind „Delirul” de Marin Preda, la o oră târzie de noapte, m-a trezit din somn arătându-mi un anume fragment din carte. Cu lacrimi în ochi, mi-a citit un pasaj ce prezenta înverșunarea unui schimb de artilerie dintre ruși și români, la Cotu Donului.

Descrierea semăna aidoma cu povestirile celor care s-au întors vii din marea conflagrație, consăteni de-a tatei, care au fost martori oculari la moartea fratelui.

Acum, citindu-l pe C. I. Ușurelu, retrăiesc aceeași stare, căutându-mă și regăsindu-mă printre eroii lui. Mai mult, fiind contemporan cu ei, am posibilitatea de a-mi descoperi convivia altfel, prin altă prismă. Autorul mă ajută să-mi completez și să-mi definesc o părere competentă asupra fiecăruia, mai ales acum, într-o lume schimbată, când mândria se substituie trufiei, incompetența - interesului de clan, într-o lume în care, din păcate, chiar bunul Dumnezeu se pare că ne-a întors spatele. În aparență, pentru că autorul a găsit calea de salvare apropiindu-ne de Divinitate printr-un cuprinzător capitol dedicat muntelui Athos. Îmi este suficient să încerc imaginativ o peregrinare la Muntele Sfânt pentru a-mi primeni sufletul de toate relele cotidiene. Astfel reușesc să mă substituiesc eroului principal, inginerului Ion Georgescu.

Dar, înainte de toate, încerc aprofundarea axiomatică a îndemnurilor celebre ale lui B. P. Hașdeu către bărbați, subliniată de autor: „un bărbat adevărat trebuie să planteze un pom, să aibă un copil, să construiască o casă și să scrie o carte”. La care autorul adaugă: „un bărbat adevărat trebuie să ajungă măcar o dată în viață la Athos”, simbolul credinței ortodoxe absolute, dar și al fecioriei masculine.

Tulburătoare și demne de reținut sunt spusele călugărului Filaret, în condițiile în care suferințele antedecembriste erau cauzate de comunism: „- Acum e și mai grav. Totul se nivelează prin tehnică, omul modern considerându-se stăpân pe lume, nu mai are nevoie de Dumnezeu. Ni se golesc sufletele... Acesta-i ateismul propagat pe vremuri de comuniști. Am ajuns, culmea, la ce doreau acei neoameni!”

Viziunea aceasta are însă proprietatea de a crea o antiteză dureroasă. De aceea întrebarea „quo vadis” mi se pare firească. Dar peste toate, efectul șansei de a duce cel puțin vizual cititorul până la tainele muntelui Athos este și de a-l introduce pe acesta în filozofia vieții, mai clar, spre „certitudinea vieții de după moarte”. Necesitatea apropierei față de Dumnezeu apare mai pregnant atunci când autorul ne reintroduce în banalitatea vieții cotidiene, cu binele, dar mai ales cu răul din noi.

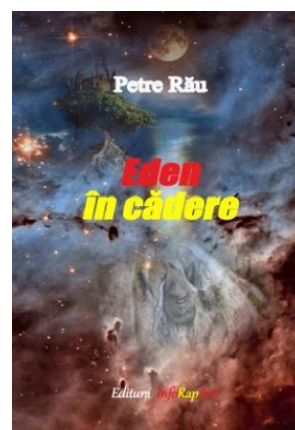
În astfel de circumstanțe, cum altfel aș putea încheia însemnările asupra acestui Jurnal al regăsirii... decât prin strigătul-rugă al scriitorului C. I. Ușurelu: „Ca om, ca simplu om, îmi este dragă viața, mi-e dragă și credința, mi-e dragă și femeia... Ajută-mă, Doamne, să nu greșesc în alegere!”

Menuț MAXIMINIAN

POEZIA DIN EDEN

Poetul Petre Rău, membru al Uniunii Scriitorilor din România, cu o activitate literară bogată, surprinde, în volumul „Eden în cădere”, Editura InfoRapArt, lumea poveștilor de pe drumul spre Eden. Întâlnirea cu viața este modul în care poetul știe să amplifice sentimentele: „te voi lua cu mine începând cu ultimul meu vers / tu care m-ai iubit un termen nedrept de scurt / pe când trebuia să fim amândoi”. În această atmosferă a poeziei vine întâlnirea cu lumea cerească: „m-am cam împrietenit cu Dumnezeu / în ultima vreme / mai întâi am dat la pace / după care / el a dat buzna peste mine într-o / noapte, vădit îngrijorat / să-mi explice / că raiul e din ce în ce mai gol”.

Suntem într-o lume a suferințelor pentru care salvarea nu poate fi găsită decât în rugăciune și poetul amplifică acest lucru: „pârlolitele țărături de-a lungul rănilor mele / am lăsat atâtea în urmă și acum îmi apar înaintea / nici nu mai am curaj să citesc pentru că / o aflu în fiecare cuvânt / mereu spus înaintea mea / mereu nespuse de mine” sau „îmi închipui că Dumnezeu este atât de generos / că-și va da viața odată cu mine / nu se va crampona de putere / și după acest sacrificiu suprem / probabil că stelele se vor privi între ele mirate / ca niște sufletele muribunde”. Atmosfera este încărcată de trăirile accentuate de atmosferă: „ploaia în geam, ploaia orizontal / aburul nopții se retrăgea prin vizuinele cârțitelor / în gândurile mele / care la rândul lor se târau / în patru labe / ai ascultat vreodată liniștea / dintre două bătaii de clopot”.

Pe drumul poeziei, autorul este dezbrăcat de gânduri, liniștea venind întotdeauna după o furtună, atunci când: „timpul nostru îndoienic de / anonim / ca o cădere de zei / anonim s-a scurs dintre noi”. Casa poeziei adună vibrațiile sufletului poetului, cel care descoperă, pas cu pas, dorul orb așezat pe fresca gândirii: „poetul se joacă din nou cu telecomanda / deprins să respire oxigenate miresme / la umbră dorm cuvinte întârziate câteva / totul curge precum lacrima / izbucnită din nebunie de iris”.

Petre Rău așază, în volumul „Eden în cădere”, ca într-o prelungă frumusețe, „rostiri de nume aburind oglinda / într-o veșnicie doar a clipei”.

Nicolette ORGHIDAN

NOAPTEA DE LA NOAPTE

...Nouăsprezece, douăzeci, douăzeci și una, douăzeci și două. De ce-mi ieșiseră aseară douăzeci și patru? Am greșit, dar când? M-am obișnuit să le văd pe toate, doar le număr de-atâtea nopți, le știu la fiecare locul, atât cât pot să mă orientez prin dreptunghiul acesta pe care-l am în față și știu că două dintre ele luminează mai intens, dar oare să fi greșit? Ia să vedem, să mai încerc, oricum n-am ce pierde. Deci: trei în dreapta și cu două mai jos puțin, cinci și cu șase în stânga, unsprezece și cu... Of, iar a-nceput copila asta să tușească. Au adus-o de câteva zile și nu tușea, iar acum... Și dacă n-ar bate atât de tare vântul! Mișcă mult creanga din fața ferestrei și acoperă tot, mă încurcă și uite, iar trebuie s-o iau de la capăt. De ce am văzut ieri douăzeci și patru? Așa... deci hai să mai încerc... trei și cu patru, șapte și cu două, uite, acolo, puțin mai jos, nouă, și cu...

- Hai, întoarce-te puțin, așa, da, stai așa că n-o să te mai doară!...

Iar a venit speriata asta și-mi tulbură numărătoarea! Și doar i-a spus Mira că mi-am terminat antibioticele, pe ce lume o fi trăind?! Nu mai fac de trei zile febră, dar se pare că i-a rămas întipărit numărul patului meu și-n miez de noapte îmi tulbură mie gândurile. Bine c-a stins lumina și-a plecat! Da, deci șaptesprezece acolo-n dreapta și cu două mai jos... De ce a spus că-mi mai recoltează mâine puțin sânge? Da' de ce m-oi mai fi gândind eu la asta? Acum se luminează și nu știu unde am greșit cu adevărat și când? Uite că a mai stat puțin vântul și nu mai mișcă atât de tare creanga din fața ferestrei. Numai de n-ar apărea vreun nor, că atunci... trebuie să aștept să vină noaptea de la noapte! Nu, nu mă plictisesc noaptea, uite, mai număr, mă mai gândesc, dar nu pot, tot nu pot să dorm. Oare ce copac o fi aici? Nu-mi dau seama după frunzele astea puține care abia se mai țin, cu disperare se țin de creangă. Nu se lasă sau n-o lasă? Întinzi mâna unei lumi și ea ți-o prinde sau refuză să ți-o atingă. Ramura asta are un braț... Oare prinde frunza? Și dacă o prinde, cât timp poate s-o țină așa? Tot cade până la urmă, de ce s-o mai chinuie în bătaia vântului? Este ea viață? Și oare unde este viață în camera asta în care mă aflu de... Oare de câte zile mă aflu aici? Nu știu când și cine m-a adus. Of, dacă m-aș putea întoarce puțin! Parcă nu-i piciorul meu, iar mâna, mâna asta inertă e atât de grea!

De ce am văzut ieri douăzeci și patru, iar azi douăzeci și două? Am numărat de trei, patru ori, am fost oare ieri mai obosită sau azi nu sunt în apele mele? Și de

ce să nu fiu? Doar mi-a spus că peste câteva zile mă poate lua acasă, de ce să nu fiu? M-am obișnuit, uite că m-am obișnuit să-mi treacă zilele, nopțile în acest pat în care mă aflu de... Nu, nu știu de când sunt aici și nimeni nu-mi spune nimic; mi-au spus însă că pot să mănânc singură acum și mi-au scos sonda, dar nimeni nu-mi spune de când sunt aici? Și de ce vine Mihai în fiecare zi? Mă fac uneori că nu-l văd, se agită în jurul meu, îmi ridică perna, îmi șterge ochii, fruntea, îmi spală mâinile... Ieri s-a apucat să mă pieptene.

-Îl purtați așa, parcă, nu? Așa-l țin eu minte. Da, minte de copil, ce să-i mai spun? Îmi ridicase ușurel părul și-ncercase să mi-l prindă așa cum îl purtam acum... Ia să văd: oare ce serie o fi fost Mihai de mă ține minte cu pieptănătura asta? Da, demult nu m-am mai pieptănat așa! I-aș fi cerut o oglindă... De când nu m-am mai privit într-o oglindă, dar ce să văd?

-Tot, tot, nu așa?

Mă forțează să mănânc, se supără, se face că pleacă, apoi se-ntoarce, îmi așază perna și-mi prinde mâinile între ale sale.

-De ce nu vreți să-mi vorbiți? Doar un cuvânt din multele pe care mi le-ați spus de-atâtea ori. Am fost și sunt cuminte de ce mă pedepsiți cu această îndelungată tăcere?

Dar nu-nțelege nimic băiatul acesta? Doar am auzit într-una din zile când doctorul Streza îi spunea: "Răbdare, trebuie să aveți multă răbdare. Ce-a fost mai rău a trecut, acum totul cu răbdare".

-Puțin ceai, mai vreți puțin ceai?

Îl privesc și mă sperii, tresar când văd limbușul îndreptat spre mine, metalul rece atingându-mi buzele. Refuz, întorc în partea opusă capul și închid ochii. Să prelungesc ce? Și de ce? Cât poate rezista o jumătate de om fără grai? Mă sperie cu sonda, crede că dacă aud de ea renunț să mă mai opun. Ieri a încercat să-mi dea puțină supă, carnea o tocăse mărunt. Am gustat de câteva ori, era bună, cred că i-o făcuse soția lui, dar n-am mai vrut să mănânc. Oricum, poimăine ar trebui să mă aflu acasă, dar ce mă așteaptă oare de acum înainte? Aproape că mă obișnuisem aici, nu știu când m-am trezit și-am înțeles unde sunt, dar știu că-n clipa aceea perfuzia era instalată, iar Mira îmi ținea mâna.

-Aveți grijă să nu meargă paravenos, iar dacă observați ceva îmi spuneți. Fixați-i mâna cu o fașă să vă fie mai ușor...

Și despletita aceea brunetă pe care aveam s-o văd de-atunci în fiecare zi, părăsise salonul. Da, uite că de asta-mi amintesc, dar nu știu când am fost adusă aici și nimeni nu-mi spune nimic. Mira îmi ținea mâna într-a ei și toată după-amiaza nu se mișcase de lângă mine. Seara venise Eugen și rămăsese peste noapte cu mine, dar nici el nu-mi spusese nimic.

Cu Mira însă e altfel, ea-mi vorbește, vorbește, Doamne, cât mai vorbește fata asta! În copilărie era tăcută, se înroșea până-n vârful urechilor când o întrebam ceva și greu, foarte greu îmi

(continuare în pag. 10)

răspundea. Acum însă... Credea că dorm și-l întrebase într-o zi pe doctorul Streza:

-Ea ne aude acum, ne-n'elege?

-Ce-a fost mai rău a trecut. Veniți zilnic dacă puteți, stați de vorbă cu ea, antrenați-o să vă răspundă, să dialogați cât de cât cu ea.

Închid ochii; mă crede adormită și abia atunci pleacă de lângă mine. Of, cred c-am stat prea mult pe piciorul acesta, iar dacă mă-ntorc nu le mai văd și eu vreau să le număr. Așa am o ocupație, nu mi se mai pare lungă noaptea. Da, numai un pic să mă odihnesc și le voi număra din nou... Dar îmi place să mă gândesc la Mira, încerc s-o trimit acolo, în banca... a... da... parcă în banca a patra stătea. Timida asta cu ochii mai verzi decât iarba rar și-i ridica spre mine, rar îmi răspundea la ore, iar Mihai îi sufla într-una. Eu știu însă că timiditatea care o stăpânea îi făcea vocea inexistentă, iar privirea ușor pierdută. Da, a fost o perioadă lungă și neagră-n copilăria ei, aș fi luat-o la mine, cât de mult aș fi vrut s-o am aproape, dar mătușa ei a insistat prea mult. Oricum, era din familia ei și cred că s-ar fi convenit acest fapt. Oare câți ani or fi stat părinții ei în secta aia? Uite că n-am mai avut timp s-o întreb, dar îmi amintesc precis că-n acea perioadă greu mă mai înțelegeam cu ea! Câți ani o fi având Mira acum?

-Încercați să mestecați, nu mai stați pe gânduri - îmi spune zâmbind Mira când mă surprinde că uit să-nghit.

Îmi dă cana în mâna sănătoasă și mă lasă să beau singură laptele. Pleacă să spele farfuriuara și lingurița, iar eu îi urmăresc mișcările sigure, trupul zvelt și tânăr. Mă liniștește atât de mult ființa aceasta, prezența ei aici, ochii aceștia expresivi și blânzi, cu o privire rotundă de parcă verdele lor mă cuprinde din toate părțile. S-a dezvoltat frumos Mira; cine ar fi crezut că din fetița cu codițe subțiri și trupul rahitic va ieși ființa care, iată, nu stă o clipă? Păru-i castaniu îi este lăsat liber, îi place să-l poarte pe umeri, desfăcut, iar întreg chipul numai zâmbet. Uite că mă tot gândesc, nu pot să dorm noaptea, nu dorm și mă gândesc la copiii aceștia care nu mă lasă singură o clipă. Doctorul Streza a spus să nu mă mai gândesc la nimic, să am în față prezentul, realul, orice emoție să fie înlăturată, spune că tot din pricina unei emoții sunt așa. Da, așa i-a spus lui Mihai într-o zi, dar eu nu-mi amintesc nimic... știu doar că veniseră la mine, îmi umpluseră casa, casa mea pustie devenită dintr-o dată neîncăpătoare, nici nu mai știu câți erau: zece, cincisprezece? Mihai își dezbrăcase haina încercând să mă ajute:

-Iau eu paharele, Andrei tu adu sticlele.

-Nu-i acesta albumul nostru, mama Boroteanu?

-Scuzați-l pe „țeastă” că n-a venit, dar este într-un turneu în America Latină, azi-măine apare!

-Nu, nu, școala Ikenoba nu are acest specific, de ce nu mă-nțelegeți?

-Dă-mi și mie să gust, Lia!

-Știți cine lucrează la noi în Institut, mama Boroteanu? Este Marcu, cel din B, da, da, cel care se mai rătăcea și tot intra la noi în clasă!

-Nu, nu-i adevărat, tu nu vezi că este o combinație aici? Sunt trei specii. Este indiscutabil Școala Sogestu, vezi? Uite, aici este deja un aranjament Moribana, irișii sunt fixați într-un suport. Urmărește puțin linia aceasta.

Nu, nu acolo, Sergiu, unde te uiți? Urmărește mâna mea! Vezi? Este tulpina principală numită Shin, întâlnită în triumful cer-om-pământ. Așa-i, mama Boroteanu? Ea simbolizează cerul în acest aranjament ikebana, nu? Din câte știu eu, tradiția japoneză folosește la sărbătoarea băieților aceste ikebana din flori de iris, tocmai pentru culoarea albastră a acestei flori.

Da, parcă aud și-acum vocile lor, se strigau unii pe alții, mă strigau pe mine, ba, Mira mă luase lângă ea și-ncerca să-mi arate sensul celui aranjament superb. Mi-amintesc, urmăream și eu mâna Mirei, dar dintr-o dată chipul lui Sergiu se depărta de mine, mâna Mirei creștea, degetele i se lungeau, ajungeau pe peretele opus, ochii ei deveneau tot mai mici. De ce dă așa tare din cap Sergiu? Mâna începe să-mi tremure dintr-o dată, să nu mă mai asculte, strâng cu putere ibricul cu cafea, simt brațul lui Eugen cuprinzându-mi spattele, iar mâna Claudiei încercând să mă sprijine. M-au dus spre pat parcă, da, da, uite că-ncep să-mi amintesc ...

Ah, iar nu pot să-mi întorc piciorul! Da, Mihai se pare c-a avut dreptate: oricând roata se-nvârtește, se-nvârtește... Cine ar fi crezut că peste ani voi veți fi cei care... Dar, zău, de ce s-or mai fi chinuind cu mine? Au și ei familie, problemele lor, cum pot sta mereu cu mine? Andrei se-ncăpățanase într-o zi: „Ba nu, poate, trebuie să poată!”

Strigase la Mihai și amândoi încercară să mă ridice din pat.

-Acum, așa, încet! Întâi stângul, apoi dreptul. Ușor, Mihai, stai în fața ei și ține-o de mâini.

El îmi cuprinsese spattele și-mi împingea ușor câte un picior, Mihai cu mâinile, prinzându-mi-le pe-ale mele mă trăgea ușor spre el. Da, făcusem în ziua aceea câțiva pași, iar distanța mi se păruse enormă! Priveam îngrozită patul rămas în urmă și mă simțeam incapabilă să mă mai pot întoarce la el. Încet, amândoi m-au întors și drumul a continuat. Primii pași sprijinită de Andrei, primii pași ținându-mă de mâinile lui Mihai! Mâinile lui Mihai pe care, da, furioasă atunci, demult, i le lovise! Ce s-o fi petrecut în mintea lui de copil nu știu, dar din cutia aceea frumoasă pe care mândru o așezase pe bancă, începură încet să iasă niște cărăbuși. Ora n-a mai fost oră, strigau unul la altul, vacarmul îmi cuprinsese întreaga clasă! Of, copii, copii!

Uite, că tot gândindu-mă la ei n-am observat că s-a mai liniștit puțin vântul și poate le voi vedea mai bine acum. Ia să-ncerc! Le voi lua așa, câte două, câte trei... deci două și cu două, patru și cu trei puțin mai jos, acolo-n stânga, șapte și cu două în dreapta...

-Cât i-ai cerut?

Da, asta după voce e Elena, dar cu cine o fi intrat? Precis iar a venit să vândă ceva pe-aici, se zice că din asta trăiește și infirmierele o mai ajută, îi înlesnesc intrarea-n spital, iar ea, prin saloane, nici nu deschizi ochii bine dimineața că te și îmbie: „Vrei un pachet de țigări? Uite am și

(continuare în pag. 11)

săpun „Amo”, sau vrei un „Lux”? Pixuri cu cinci mine nu vrei, sau ceva gumă de mestecat? O, da' matala ce-ți mai trebuie gumă de mestecat?” Geanta ei, talcioc curat! Acum a intrat cu Safta. Stau amândouă la măsura de lângă ușă și foarfecă pe unul, pe altul... Asta până când se ivesc zorile că Elena își ia geanta și pornește prin saloane, iar Safta începe să șteargă pe jos. Uite c-am să-i duc lipsa: nu-i fată rea, Safta, uneori nu știe ce să-ți mai facă să te ajute, alteori intră și, cu mâinile-n șolduri, rotindu-și circumferința și privindu-ne pe sub genele-i rimelate, ne aruncă un "Hai, mâncați mai repede că trebuie să strâng. Acum îmi stă apa caldă!"

Da, le cunosc pe toate; nu știu cum este orientată camera asta, dar se pare că-i mai retrasă, mai ascunsă și vin pe rând câte două, câte trei și tăifăsuind îmi alungă mie somnul. Mă văd că-ncerc s-adorm puțin, dar au grijă de mine: "Ce-ai făcut azi-noapte? Dacă ziua dormi, atunci noaptea ce faci?" Dar ce știu ele ce fac eu noaptea? Uite, ca acum, mai încerc să văd unde am greșit, să văd câte sunt de fapt. Eu am o ocupație noaptea, îmi place noaptea, uneori nici n-o simt când trece, mai număr stelele care se zăresc de-aici, din poziția patului meu, mă mai gândesc la Mira, la Andrei, la Eugen, îi văd zâmbetul lui Mihai. Îmi mângâie ușor fruntea, iar degetele sale abia le simt atingându-mi pielea. Are mâini fine, Mihai, oare unde o fi lucrând? S-o fi căsătorit? Parcă-i zărisem într-o zi pe inelar verigheta... N-am mai avut timp să-l întreb, totul m-a luat prin surprindere și așa cum spusese el odată: "La început a fost cuvântul"... dar eu nu-l mai am.

"Ce... a...mar... lama...", am încercat odată să-i spun Saftai să-mi dea lapte în loc de ceai, mi-l adusese Mira și-l pusese-n frigider, dar limba-mi umbla dezordonată și cuvintele se-nghesuiau astupându-mi gâtul. Am rămas doar cu mâna întinsă și Safta a crezut că n-am aer și a lăsat fereastra deschisă.

-Forțați-o să mănânce, văd că pe dumneavoastră vă ascultă, cu noi colaborează mai greu. Vedeți, altceva este un fiu?! - îi spusese doctorul Streza într-o zi lui Mihai.

Un fiu! De unde un fiu? Eram preocupată atunci să văd pădurea, în anii aceia nu zărisem copacul, deși era la doi pași de mine; trecusem printr-o pădure din care verdele se cam dusese, ruginiul frunzelor mi se înfățișa în toată splendoarea lui și oare să nu fi văzut copacul? Dar Dan de ce n-a insistat? S-a retras ușor, fără a-mi spune ce gândea de fapt atunci. Ultima oară îl întâlnisem la un simpozion de literatură unde prezentase o disertație despre pesimismul versului bacovian, apoi o cafea băută împreună, câteva amintiri depănate și un bun rămas... Dacă ar fi insistat atunci, în anii când trebuia să văd și copacul din pădure... Oricum pădurea are infinite căi. Chiar dacă este verde și n-o vezi, chiar dacă este uscată și totuși ai ochi s-o vezi, până la urmă ieși din ea. Copacul rămâne acolo și tu pleci. Verde sau uscat, el rămâne acolo. L-ai văzut sau nu, tu pleci. De ce a trebuit ca eu să-l văd pe cel uscat? Dar eu nu trebuie să mă mai gândesc la toate astea acum, nici la casa mea pustie, nici la telefonul care, ca o simplă mobilă rămâne mut săptămâni întregi...

Da, iată că iar a venit despletita asta care-mi fixează la două zile perfuzia. Mă crede inertă, vegetativă,

dar eu nu pot să-i vorbesc doar, în schimb pot s-o privesc; am privit-o zile întregi și chipul ei strident machiat mi-a rămas întipărit. Nu știu de ce, dar figura ei îmi dă senzația că mă lovesc continuu. Privirea-mi este înțepată de formele-i ascuțite, parcă toată-i făcută din vârfuri și colțuri. De pe o frunte netedă, plată, asemenea unui perete abrupt, privirea-mi coboară în trepte pe întregul ei chip: arcadele proeminente te ajută să nu te lovești brusc de pomeții prea ieșiți ai obrazilor, să nu te zgârie vârful unui nas mult prea acvilin, să nu te dezechilibrezi de pe o bărbie terminată într-un V prea adânc. Privirea-mi coboară pe gâtul său lung, disproporționat în raport cu restul corpului minion. Mâinile sale subțiri cu degete prelungi și filiforme, cu vene proeminente, inestetice nu se opresc o clipă. De altfel e harnică și pricepută, îl aud pe doctorul Streza strigând-o mereu pe hol și uite, o să-mi lipsească și ea. M-am obișnuit cu toți în acest timp, copiii aceștia nu m-au lăsat o clipă singură, chiar și acum, în aceste clipe Eugen picotește pe scaunul de lângă pat. Îl disting așa, puțin, în întunericul salonului stând cu capul sprijinit de tăblia patului, iar o mână o ține pe picioarele mele să mă simtă când mă-ntorc. Așa stă de-atâtea nopți! Se pare că pentru el am rămas tot „mama Boroteanu”, asta a mai apucat să-mi spună, asta mai țin eu minte din seara aceea. El mă numise primul așa și așa-mi spusese toată seria lui. Acum îl văd stând cu capul plecat, cu umerii ușor îndoiti, cu palma lui mare, bărbătească, sigură, transformată din mânuța aceea firavă care abia cuprindea creionul, ținând-o peste pătură, dându-mi parcă ceva din căldura și tinerețea lui.

L-am privit întrebătoare, i-am prins mâna rugându-l din priviri să-mi spună când mă duce acasă. Am vrut să-i spun că totuși, vreau acasă: "Eu... ve... mar... ar... aca..."

Este singurul care mă-nțelege pe deplin, care parcă îmi citește și gândurile.

-Da, știu, poimăine mergem acasă. Acasă la mine și la Mira. V-am aranjat o cameră numai a dumneavoastră, v-am adus câteva cărți din biblioteca aceea mare pe care o aveți în sufragerie. Veți fi mereu cu noi, cu mine și cu Mira. De ce plângeți, nu vreți?

Venise spre mine, se aplecase și-mi sărutase mâna, pe cea bolnavă o sărutase. M-am mulțumit doar să-i zâmbesc printre lacrimi și să-i ciufulesc părul cârlionțat.

Așadar mai am o noapte, o singură noapte și uite, m-au acaparat iar gândurile, m-au întrerupt mereu și tot n-am aflat câte se văd de fapt prin dreptunghiul ferestrei pe care o am în fața patului. Știu doar că două dintre ele luminează mai intens, dar câte sunt de fapt? Oare de la Mira pot vedea stelele? Da, mai am timp, până mâine mai am timp, ia să mai încerc: una, două și cu două mai jos, patru și cu trei în dreapta, șapte și cu două...

Ștefan Radu MUȘAT

trei zile din vocația efemerului

motto: *dumnezeu a creat îngerii ca viața să
poată fi privită de către muritori
în toată splendoarea ei*

ziua întâi
nașterea
dezlegarea stelei la praznicul celest
trupul nu cunoaște durere la regăsirea luminii
în prima dimineată a lumii
lucifer zămislit din piatra zeilor
îndeamnă sufletul la exercițiul vieții
tristeți să nu-l ajungă în aură de flori
în care Dumnezeu grăiește neîncetat despre iubire
speranța să vindece apăsarea singurătății
pentru a fi puternic între muritori
ziua a doua
viața
răsplata nebunului
pe care ispita l-a pus să aleagă
între prăjitură și femeie
a crezut că poate opri timpul îndulcindu-l
în agonia toamnei
aproape săvârșită
acum consumă dimineți fără lumină
diminețile îl consumă în armonia efemerului
jur-împrejur pădure fără păsări
copaci carnivori
călător în poiana fără risipă de culoare
fără fluturi
singurătate
doi ochi triști în panorama destinului
între strigăt și disperare
uneori încearcă să urce spre cer
să-și facă adăpost
dintr-un colț al nemuririi
mâniat pe clipe
meditează apusul
ziua a treia
moartea
armonia cerului cu pământul
fibroza copacilor hidoși cu rădăcini hrănite
din trupuri fără soare
renaște în pumnul de țărână
revolta brațelor s-a stins în două aripi răstignite
de piatră
unde vremea îngroapă clipa în rămășița lumii
înapoi păcatul că a existat
înainte întineric...

Într-o singură atingere ...

atingerea frunții tale
revarsă universul în brațele mele
atât cât să te adăpostesc de întineric
care ascunde ispita
ce zeii nu văd între luceferi
mereu departe de freacă obrazului tăcut
cuprinși de apăsare
în zile și nopți fără atingeri
unde tăcerea desparte suflete
avem nevoie de îmbrățișarea celuilalt
să ne croim infinitul pe pământ
iubire fir de vis cusut cu cer
sau visul care crește aripi nemuritorului
de rând
pacea sufletului
în ferestre care au umplut demult
golul singurătății
cu lumină
cred în sălbăticia vântului când aleargă
după un roi de fluturi albi
încât zăpada nu-și găsește locul între noi
și ne-a rămas credința în brațele de flori
să nu devenim inconștienți în fața binelui
imaculat păstrat în spațiul zenital
al copilăriei noastre
noian de vise în ochii larg-deschiși
în piept sălașul lor
abis de primăveri
într-o singură atingere
nevoia de eternitate
să nu mai folosim cuvinte de iubire
pentru o zi
și răsărit e pretutindeni...

Mihai LEONTE

Scriitorul Viorel Darie

Interviu cu scriitorul Viorel Darie

Mihai Leonte: Aveți publicată pe *Confluente.ro* o biografie mult sintetizată. Asta din cauză că sunteți de formație matematician?

Viorel Darie: Nici eu nu mai știu cum să mă consider: matematician, informatician sau scriitor. Poate câte ceva din toate acestea. Matematician prin formare, studiind la Facultatea de Matematică a Universității "Al. Ioan Cuza" din Iași, informatician prin profesie de-a lungul a 40 de ani, la Institutul de Tehnică de Calcul din București, apoi la BancPost și alte firme, iar în prezent programator de calculatoare la TVR, dar și scriitor, mai ales în ultimii 5 ani, după ce am început să public cărți prin editura InfoRapArt a scriitorului și bunului meu prieten Petre Rău din Galați. Cred că sunt, într-o oarecare măsură, și matematician, și informatician, și scriitor, de vreme ce m-am ocupat mulți ani în fiecare din aceste direcții. Pentru a scrie, de la matematică am dobândit visarea, dorul de spații, dorul de infinit. De la informatică am deprins rigoarea, munca în continuă perfecționare. Iar de la literatură am primit multă satisfacție ca autor, mulți prieteni și multă conlucrare.

M.L.: În povestirile despre munți se simte o oarecare nostalgie ascunsă. Regreți că nu ați rămas om al munților?

V.D.: Aveți dreptate, muntele este cel care oxigenează spiritul. Mai ales acei munți știuți din copilărie, din frumoasa zonă a Bucovinei. Vara, uneori iarna, când vizitez locurile copilăriei mele, reintru într-o stare de bucurie ancestrală, simt acea poezie a muntelui, a pădurilor primitoare ca o mumă, priveliștile mângâietoare ale caselor risipite pe coamele munților locuite din timpuri străvechi. Da, simt nostalgia locurilor natale. Și totuși, parcă nu regret că m-am strămutat cu serviciul și locuința în București, unde se găsesc cele mai bune oportunități de serviciu, de viață culturală și științifică. Dacă nu aș fi locuit în Bucureștiul cel poluat și plin de lume, nu aș fi divinizat atât de mult civilizația muntelui natal.

M.L.: Din informatician ați devenit și scriitor. Cum explicați asta?

V.D.: Nu am devenit scriitor, eram scriitor, dar în stare latentă, să zicem așa. Eram un visător, îmi doream ceva deosebit toată viața, și când eram copil, și când eram la facultate, și după ce am ajuns cercetător științific la București. Dar, cam la 33 de ani, am început să scriu ceva mai mult, deși nu se punea problema publicării scrierilor mele, decât, poate, cel mult, la gazeta de perete a Institutului, și

acolo bine supravegheat de anumiți responsabili cu informația scrisă. Dar au rămas de atunci mai multe povestiri, care în anul 2010 au devenit un volum. Și, poate nu eram nici acum scriitor, dacă n-aș fi avut șansa vieții mele, să-l reîntâlnesc pe bunul meu prieten Petre Rău, scriitor în prezent la Galați, coordonator al cercului literar BOEMA, precum și al asociației de scriitori ASPRA și director al editurii InfoRapArt, cel pe care îl cunoscusem încă din anii 1980 deoarece, și el fiind matematician, informatician ca și mine, am realizat amândoi câte un program de șah și ne-am cunoscut la un concurs de șah între roboți la Herculan. În toamna anului 2009 l-am regăsit pe net pe dl. Petre Rău, de data asta în postura de editor la InfoRapArt, și de acolo a pornit promovarea mea ca scriitor. Am publicat șase cărți la editura dumnealui și, sperăm să mai publicăm altele cât de curând. Dacă nu era dânsul, cred că și acum eram scriitor de literatură de sertar. E drept, după Revoluție, cam prin 1991, am dactilografiat romanul meu „Adoris și Kromia” în trei exemplare, am cumpărat și un kg de cafea să ofer ca atenție la redacție (obicei dezvoltat de pe vremea lui Ceaușescu, când nici cafea nu se găsea), și m-am dus cu ele la una din editurile de la Casa Presei, iar după șase luni, când m-am dus să întreb ce e cu cartea mea, o doamnă de acolo a zis că nu am nicio șansă cu cartea, editura lor doar reeditază scriitori clasici, scriitori străini etc. Astfel că marea mea șansă a fost dl. Petre Rău, de la Galați.

M.L.: Ați fost în China. Marele Zid Chinezesc v-a impresionat?

V.D.: Vă spun cu toată sinceritatea, China este o altă lume. Când ajungi acolo, Europa poate să nu mai existe, America există doar ca o amenințare armată. Vagi simpatii politice ale chinezilor

(continuare în pag. 14)

pentru Mexic și România (Lomania, cum pronunță ei). Ai ce vedea în China. Pe cât de mari erau acum treizeci de ani metropolele lor, acum ele s-au dublat ca populație și suprafață și apar alte orașe de zeci de milioane de locuitori. Mai ales în zona Macao, Shengen, Shanghai. Dar, ceea ce impresionează cel mai mult pe turiști, nu sunt pădurile de zgârâie nori, ci, mai ales, vestigiile culturale: temple, palate, ziduri, parcuri, bazaruri, magazine, coline și câte și mai câte. Dintre toate, Zidul Chinezesc este „dragonul” monumentelor străvechi. Zidul s-a construit pe o perioadă de cel puțin 1000 de ani, a folosit foarte mult ca apărare împotriva invaziilor de tot felul. În final, n-a mai folosit, hoardele mongole au invadat China, au supus-o, au format dinastia noi. Dar poporul chinez și civilizația sa au supraviețuit. Da, am fost și eu de două ori în excursie la Zidul Chinezesc. Mă rog, undeva unde zidul fusese renovat, amenajat pentru turiștii străini sau chinezi. E greu de imaginat cum s-a putut ridica, folosind doar lopata și targa, asemenea construcții ce se întind și azi pe mii de kilometri, având înălțimea cam de 7 metri și lățime de 6 metri, cu turnuri de apărare din loc în loc. Construcții gigantice în zig-zag, care nu se feresc de munți, din contra, caută cele mai mari prăpăstii, cele mai inaccesibile stânci, ca să fie inexpugnabile. Plimbându-mă pe zid, urcând o colină, parcă simțeam acel aer din vechime, când în pădurile de dincolo de zid se vedeau hoarde de mongoli răsărind și ascunzându-se în pădurile de la orizont. Mille de chinezi, japonezi, americani urcă și coboară pe drumul de pe zid, unii făcând poze, deși nu au voie, nu știu de ce. În China se zice că nu e chinez cel care n-a văzut Zidul Chinezesc.

M.L.: *Vă considerați unul din informaticienii proeminenți din România?*

V.D.: Nicidecum. E drept, am vrut să realizez multe folosind calculatorul. Am încercat de toate, programe pentru sisteme de operare, compilatoare, prelucrare de imagini. Doar una din preocupările mele informatice mi-a adus ceva notorietate: realizarea primului program de șah din România, realizare mediatizată mulți ani în țară, chiar și pe vremea comunismului. Am făcut mai multe versiuni de program de șah. Însă aceste versiuni de programe de șah erau, mai degrabă, atracții pentru expoziții, simpozioane, concursuri de șah, deși nu au reușit să depășească performanțele programelor de șah venite din Vest, unde programarea șahului se făcea cu echipe puternice, dedicate, care erau îndrumate de șahiști cu performanțe mondiale. Am mai făcut o versiune de program de șah acum câțiva ani, pe calculatoare puternice de azi, care joacă destul de bine, greu de bătut de un jucător mediu. Cine vrea să folosească acest program, îl poate descărca gratuit de pe site-ul www.vioreldarie.ro. Alte aplicații la care am lucrat ca informatician sunt de utilitate curentă, fără a avea ceva nemaipomenit în ale, astea fiind aplicații realizate pentru a câștiga existența zilnică.

M.L.: *Ați realizat programe de șah. Sunteți și un jucător de șah la masă?*

V.D.: Nu sunt un jucător de șah de performanță. Ca să devii un maestru de șah, trebuie să ai un cap „de elefant”, să fii dotat cu o memorie excepțională, putere de concentrare și analiză ieșite din comun. Eu doar aveam

idei matematice, algoritmice, pe care le experimentam în programe de șah. Joc uneori șah din plăcere, doar atât. Programul meu mă bate mereu, trebuie să joc la nivelul cel mai de jos ca să-l pot bate măcar odată.

M.L.: *Ați cunoscut mulți jucători de șah. Care dintre ei v-a impresionat?*

V.D.: Deși nu am trăit în lumea șahiștilor, am avut ocazia să fac experimente de joc demonstrativ între calculator și unii mari maeștri. Astfel, l-am cunoscut pe Marele Maestru Florin Gheorghiu, pe cunoscuta Mare Maestră Elisabeta Polihroniade, și pe carismaticul Maestru în șah, profesorul Dolphi Drimer de la Politehnica București. Îmi amintesc o partidă hazlie jucată la Herculane, la un Campionat de șah de roboți, într-o zi când Maestrul Drimer a dat un simultan cu 16 roboți. Programul meu, Atom-64 (un robot într-o cutie mică, cu tablă de șah gravată pe el, având câteva leduri și câteva taste), nu juca cine știe ce, dar în simultanul cu Drimer a deschis bine și, nu știu cum, a atacat cu calul simultan, două turnuri ale adversarului. Un turn pica, era evident, iar eu îmi frecam palmele de bucurie. Ce veste grozavă o să scrie ziarele, că robotul Atom-64 al lui Viorel Darie l-a bătut pe maestrul Drimer. Dar maestrul, poposind câteva clipe la masa mea, privi îngândurat situația, se minună și, cu unul din turnurile la ananghie îmi „bărbieri” un cal, iar până să iau eu celălalt turn, maestrul mi-a mai luat o figură, așa că robotul meu a ieșit în pagubă de-un pion. Și partida s-a prăbușit!

M.L.: *Cum vedeți prietenii literare? Vă sunt de folos?*

V.D.: Desigur, prietenii literare sunt benefice pentru orice scriitor, rar mai întâlnim scriitori de valoare singuratici, izolați de fenomenul literar, de cenacluri și site-uri literare. Însă trebuie să existe un echilibru, un cerc prea larg de prieteni scriitori necesită foarte mult timp pentru comunicare, pentru analiza succeselor sau insucceselor. Orice scriitor are neapărată nevoie de mult timp de lucru în camera sa intimă de lucru, pentru aprofundarea ideilor, pentru finisarea lucrărilor. Echilibrul este important în toate, mai ales în creația literară. Mie personal, comunicarea cu anumiți scriitori mi-a fost de mare folos, poți găsi sprijin în aprecierea unei noi lucrări încă înainte de publicarea ei către marele public.

Mihai LEONTE: Mulțumesc scriitorului Viorel Darie pentru amabilitatea de a fi răspuns la întrebările de mai sus, și-l vom provoca la un alt interviu, cu alt prilej, pentru a ne povesti din experiența sa de informatician și scriitor.

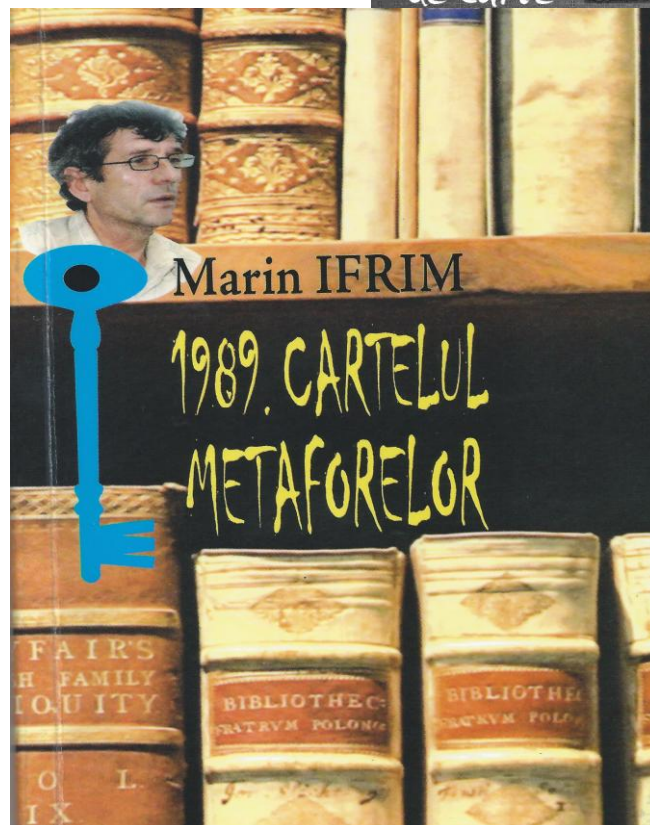
Titi DAMIAN

1989. CARTELUL METAFORELOR de Marin IFRIM sau *spectacolul portretului metaforic*

Pe bună dreptate, distinsul cărturar Ion Roșioru, în prefața cărții domnului MARIN IFRIM, „1989. Cartelul metaforelor”, ed. Editgraph, Buzău (2012) observă, dintru început, pe bună dreptate, că „este o scriere greu etichetabilă din perspectiva speciilor literare și publicistice consacrate: nuvelă, suită de tablete, mini-roman cu cheie, memorialistică, critică literară, pamflet politic, portretistică, eseu, etc.”

Eu i-aș spune simplu: o carte, dar o carte aparte, unică, cum am să demonstrez mai departe. Este o carte inteligent scrisă care se adresează unui cititor-țintă, ales pe măsura inteligenței autorului. Este o alegorie în care acesta face exerciții de imaginație cu imaginația cititorului, dar unul instruit, aparținând lumii literare. Alegoria are ca substrat tematic problema mereu actuală a formelor fără fond în cultura română, de la Maiorescu încoace. Este un spectacol al metaforei argotice care portretizează un trecut ancorat, paradoxal, într-o perpetuuă actualitate.

Este o carte cu cifru, fapt vizibil chiar din titlu, bineînțeles unul aluziv. În primul rând, numărul „1989” face referire la un cifru, cunoscut de cititorul de azi, dar necunoscut atunci de personajele cărții, finalul domniei comuniste. Nu întâmplător, cartea care urmează a fi citită într-un „cenaclu” se numește „Final de stagiu”. Metafora din titlu, „cartelul metaforelor”, trimite la însăși esența cărții. Desfăcând metafora, primul termen, „cartelul”, luat în sens denotativ, definește „o uniune corporatistă în care întreprinderile stabilesc în comun condițiile de vânzare, prețul, piețele, aprovizionarea și desfacerea mărfurilor, fiecare păstrându-și independența”. Este vizibil că sensul său denotativ trimite la marea densitate de metafore (argotice), iar în grecește, „metaphoras”- „ascuns”. Nu este întâmplător că pe copertă, lângă titlu, apare desenată o cheie. Un cititor avizat, foarte atent la incipitul cărții, descoperă sintagma, de fapt metafora cheie a cărții: „esența plăcerilor”. Este exact motivația care face posibilă întâlnirea „liricarilor.” Integrată frazei din incipit, constituie practic trambulina de pe care scriitorul își „înaltă” personajele: „Cei mai naivi se iluzionează cu speranța că aceasta este singurul tunel neînfundat, cel cu legendara lumină de la capăt. Își iau în serios cele câteva ore petrecute aici săptămânal, timp în care, de regulă, fumează enorm.” Tradusă, alegoria ar apărea cam așa: niște inși împătimiți de literatură se întâlnesc la un cenaclu, de vreo doi ani, cu intenția de a evada dintr-o lume disconfortantă, în care tronează o atmosferă „rece, sterilă, ostilă, în legătură cu starea

generală a societății, cu starea generală a oamenilor, mai ales că sunt semne că s-ar întâmpla ceva” (p. 28). Bineînțeles că sunt însoțiți de nevăzuții paznici ai sistemului care „își fac din foame și frig un motiv de hârjoneală. Trebuie să știe totul, să vadă ce se ascunde în mintea fiecărui liricar”.

Unde se întâlnesc? Desigur că la Casa W, unde Găgău este amfitrion. Motivul? Pentru „a se desfăta la lumina Casei W ca niște fluturi în jurul lămpii.” Bineînțeles că sediul este multiplicat, fiecare cu stăpânul său, în Casa T, Casa S. Casa W se găsește în localitatea Gura Străchinii, dar acolo mai vin și liricari din Buza Străchinii. La întâlnire mai participă, ca invitată de cinste și madam Ecaterina Scurtescu, de la Centru, din Capitală. Toate se întâmplă în Celentera. Bineînțeles că un curios încearcă să dezlege alegoria. Deschizând dicționarul, descoperă că celenteratele sunt o „încrengătură de animale inferioare, cu corpul în formă de sac, prevăzut cu un orificiu înconjurat de numeroase tentacule (gr. „Koile”-cavitate, „Enteron”-intestin). Nici că se putea un mai inspirat termen pentru așa țară și pentru așa liricari! De aici încolo, intenția satiric-sarcastică a autorului se dezlănțuie, dezvăluind destinul unor indivizi, al unor scriitori, al unei țări, astfel încât cartea devine o cronică a unei culturi într-o perpetuuă agonie: ieri, azi și mâine.

De fapt, intervenția naratorului funcționează ca un contratimp între portrete, zugrăvind realist societatea comunistă pervertind ideologic spiritele:

„Artificialitatea întâlnirilor de aici este datorată în cea mai mare parte sistemului politic, teroarei dusă până la nivel de neuroni. Cine în cine să aibă încredere, când mașinăria regimului încurajează numai lucrurile contrare firii, normalității?” (p. 47)

(continuare în pag. 16)

„Politica regimului dă roade, este singurul domeni-
niu în care țara produce o recoltă imensă de neomenie,
de destructurare a individului.” (p.48)

„În Celentera, psihoza microfoanelor ascunse în
pereți face ravagii, schimbând comportamentul tuturor”
(p.51)

„Perversitatea sistemului dă roade, neîncrederea
generală a omului în aproapele său fiind ceva de dome-
niul firescului” (p.51)

„Lumea în care se învârt, gesturile făcute în
anumite împrejurări, prioritățile căpătate în rezolvarea
unor probleme individuale și multe altele, sunt deconturile
oferite de sistem” (p.52)

„Nimeni însă nu se comportă firesc, nu spune, nu
scrie și nu face ceea ce gândește, pentru că, în mod
sigur, începând de a doua zi, viața s-ar transforma într-un
calvar” (p.53)

„Mintea colectivă pare drogată, are reacții
latente, domoale, hărțuite de ceva nevăzut, o spaimă
indescriptibilă, o boală sufocantă” (p.54)

„Celentera este organizată pe ierarhii stricte iar
sistemul despotice creează adevărate structuri mafioate,
promovând oamenii după criteriile limpezi ale contraper-
formanței” (p.61)

„În Celentera poezia, cultura în general a devenit
o anexă a ideologiei, este dată pe mâna unor canalii
analfabete dispuse la orice mârșăvie” (p. 68)

Liricarii (deriziune inteligentă a falșilor creatori de
literatură, realizată prin sufixul depreciativ „ar”), ca toți
liricarii dintotdeauna și de oricând, sunt divizați în două
tabere: una – a filologului Fane Armeanu, din care mai
fac parte Jan Nosferatu, Costică Seminoi și Ando
Găgău. Cea de-a doua este reprezentată de Nero
Întremaluri, Nil Cărturărescu, Linu Filărețe, Mihăilescu
Metreiu și Frau Valmana.

De fapt, cititorul să nu se aștepte la niște
întâmplări ieșite din comun, epica fiind subtil mascată de
portrete – punctul forte al cărții. Din perspectiva
dimensiunilor, este un fel de introducere a unui roman în
devenire, având ca temă atmosfera și luptele orgolioase
dintre liricari pentru glorie literară. Ca de obicei, aceștia
se adună cu greu, fiecare cu orgoliul, cu temperamentul
și talentul său. Lipsește Fane Armeanu care, în ultimul
moment, hotărâse să nu ia parte pentru că „deslușise
lucruri înspăimântătoare.” De-abia la p. 71 (din 80
pagini), Găgău deschide ședința, dând cuvântul liricarului
care va citi în acea seară: Nero Întremaluri. Totodată
anunță și prezența la întrunire a doamnei Ecaterina
Scurtescu, pentru a afla „cum se vede literatura dinspre
Capitală spre noi, că invers știm cum arată.” Tacticos, își
aprinde o țigară, iar Frau Valmana propune ca autorul
„Să se lase citit, să citească și el, și noi.”

Primul element care conferă unicitate cărți îl
constituie faptul că epica este substituită, de fapt
mascată, de portretistică. Fiecare personaj, acceptând
rolul de marionetă, defilează în spațiul moral deformat al
Celenterii, încercând să se adapteze, căci adaptarea a
creat din ei niște marionete în care nu se mai recunosc
nici ei înșiși.

O carte unică presupune și o altă metodă de
abordare decât cea clasică. De aceea, am decupat
(selectat), pentru cititori, câteva dintre elementele

definitorii ale tuturor liricarilor-personaje, fiecare cu
temperamentul și caracterul său, cu talentul său, cu
fizionomia sa morală, cu filozofia sa despre viață și
despre creație, dar mai ales cu orgoliul de mare
scriitor.

Mai întâi, autorul ne oferă, prin scânteieri
metaforice persiflante, portretul colectiv al liricarilor
(al căror nume nu mai trebuie tradus pentru cititor):

„Niște versificatori viciați, parșiviți de cuvinte
până dincolo de orice închipuire, mereu puși pe
farse, cârcotași plini de ei, adevărați scamatori
scoțând versuri prin cele mai neașteptate gesturi și
locuri ale corpului”

„La ședințe apelează la fel și fel de strata-
geme pentru a amplifica semnificațiile celor citite”

„Au tentația permanentă de a fluiera în bise-
rică”

„Indivizii sunt imprevizibili până și în cele
mai simple mișcări”

„Cuib de viespi, liricarii vorbesc precum
scriu, cu dublu înțeles, după afinități și încredere
unul în celălalt”

„Niște vicioși care mângălesc de zor cu în-
semnări năstrușnice orice spațiu alb din cărțile citite,
se cred inițiați în tainele meseriei de creator și tind
spre statutul de scriitor”

„Sunt un fel de recuzită literară, niște figu-
ranți”

„Fără ei, viața bietului târg n-ar avea niciun
sens”

„Mai cârtesc din când în când, mai umblă cu
șopârle în textele lor”

„Adunătură de oameni lipsiți de principii și
repere morale”

„Scriu poeme în ton cu demența colectivă”

„Au ceva din dexteritatea lăutarilor, prind po-
ezia din zbor, imită cu blândețe tot ce este de imitat
în domeniul subliteraturii”

„Participă la mese festive extrem de onorări
că au scuipat sămburi de măsline pe același platou
cu cine știe ce clasic în viață”

Partea cea mai consistentă a cărții o repre-
zintă spațiul acordat fiecărui liricar în parte, căruia îi
decupează caracterul și întortocherile personalității,
individualizându-l. Niciunul nu seamănă cu celălalt,
dar laolaltă sunt „liricari”

Jan Nosferatu pare „păstorul turmei de liri-
cari, de cațavenci periculoși, setoși de glorie cărora
nu le este gândul decât la nemurire”. Are meseria de
ziarist, este corespondentul unui ziar central, mem-
bru al breslei de scriitori, mâna dreaptă a lui Armea-
nu. Este considerat „bestia târgului, ale cărui duhori
semantice se revarsă într-un ritm glandular ce-i
însăimântă până și pe experimențații savanți
endocrinologi de la centru”. Este un om ager, iar
presat de evenimente poate fi în același timp în mai
multe locuri, își poate multiplica trupul în câte exem-
plare e nevoie.

„Se ocupă de artă, scrie poezie, este un fel
de tehnician al sufletului, condensator al fericirii,
tranzistor al bunăstării”.

„Când își înfundă stiloul într-o călimară cu
cerneală, indiferent de culoarea acesteia, lichidul se

(continuare în pag. 17)

transformă într-o pastă roșie, iar din călimara atinsă iese o duhoare de abator neigienizat întinsă până în apele și pădurile județelor vecine”

„Când își încarcă stiloul, în fundul călimării se aud zbieretele sfâșietoare ale unor iezi înjunghiați”

„Cu stiloul imens de lemn aduce jertfe idolului său, imens cât aia a poneiului din fața porților Troiei, în testicolele căruia își cazase sămânța de victorie”

„Unii spun că stiloul ar fi un sofisticat pistol, iar când Nero se înfurie, când îi zvâcnesc vinele la tâmplă, sub haină, în locul unde ține pistolul, i se umflă ceva”

„Nero are figura unei vietăți blajine, cu ochii mai tot timpul mirați, albaștri, ca un vițel care se uită tot timpul la poarta nouă”

„Este devotat trup și suflet regimului, acesta l-a trimis la școlile sale, i-a pus stiloul în mână, l-a cocoțat, așa mic și buricos cum este, deasupra multora, iar fidelitatea sa față de regim este bine răsplătită”

„Pare descumpănit, simte cum îi fuge pământul de sub picioare, ar vrea să se destăinuie cuiva, unuia dintre cei cu care hiperpăstorește turma de liricari, de cocostârci periculoși, setoși de glorie, cărora nu le este gândul decât la nemurire”

„Răul potențial ce zace în el este simțit de ceilalți prin simpla sa prezență”

„Merge cu nasul pe sus pe străzile târgului, are impertinența de a cere multe și mărunte servicii oricui”

„Oamenii îi zâmbesc silit, își țin gâtul cu mâna să nu vomite atunci când fac eforturi să-i zâmbească dulce, înțeleghetori, supuși”.

Nero Întremaluri beneficiază de unele dintre cele mai inspirate și mai acide portrete, după cum avertizează și numele:

„Și-a aranjat imaginea publică în așa fel ca nimeni să nu-l poată învinui că nu ar fi de acord cu sistemul. Mentalitate de curvă la începutul carierei”.

„Nu-și dorește decât să-și golească ființa de hime-re, să scuture cuvintele din străfundurile propriei făpturi, trăgând nădejde că într-o bună zi va simți creierul gol asemenea unei fântâni din care a fost scoasă toată apa”.

„Cine și-ar fi închipuit că realitatea în care viețuia în stare de semitrezie se află chiar în poezie, aceasta fiind perechea de ochelari cu ajutorul căreia să poată zări lucrurile normale. Atunci și-a simțit ființa inundată de lirism”.

„Nu poate să scrie până nu se freacă pe buci cu peria de paie să-i vină inspirația. De atâta frecat, curul căpătase dimensiunile unui pachiderm african”.

„Fire retrasă, irascibil, morocănos și suspicios până la paranoia, nu are încredere în nimeni, nu leagă decât prietenii de suprafață”.

„I-a venit greu până a gustat prima linguriță de rahat literar”.

„Este un celenterat marin, intoxicat de lirism, în bălăceala gârlei din satul natal, situat în zona de sus a Celenterei”.

„Cea mai plăcută lectură a sa este cea făcută în baie. Nevasta îi strigă să iasă de acolo, că i s-a uscat rahatul la fund”.

Rică Marșelică este de profesie desenator tehnic, unul dintre cei mai apreciați în Gura Străchinii, „toată lirica sa e plină de figuri geometrice, de linii.” Este și câștigătorul unui concurs național de poezie, autor a

câtorva cărți de versuri, bine cotate în târg. Între el și Armeanu este o rivalitate la vedere. Se contrecează permanent, făcând mereu crize de isterie când acesta îl întărește, făcându-l să-și piardă mințile. Este responsabil al Casei T, o casă mai mică, tot în slujba sistemului. Îi face o deosebită plăcere să-l demoleze pe Nero Întremaluri, bazându-se și pe fidelul său prieten Linu Filărece. Este un bun celenter, un patriot, știe să se târască. În sfârșit, este un calofil convins, fulgurațiile sale lirice având ceva din sclipirea și artificialitatea unui pește de sticlă”.

Fane Armeanu, recunoscut de ceilalți drept Filologul, este cel mai prudent dintre ei, ziarist, membru al breslei scriitorilor, autor de romane, eseuri și piese de teatru, a scris mai mult decât a citit, „scrie pe un teren mai bățătorit decât pavajul unei piețe de legume”.

„Are alergie la fum, aceasta amintindu-i de tămâie, trezind în el nedeslușite spaime ancestrale”

„Se pricepe la oameni și nu iese din carapacea sa niciodată, nu-și permite să aibă atitudini sentimentale față de cineva, pretinde și impune respect”.

„Rahatul moral în care trăiește l-a făcut să aibă o adevărată fobie la contactul cu semenii săi: de câte ori este nevoit să dea mâna cu vreunul dintre liricari își duce cu discreție palma la spate ștergând-o de câteva ori pe propriul pantalon”.

„Este un decripter de nădejde al serviciului de pază și ordine literară, citește cu meticulozitate fiecare vers, fiecare frază”.

„Îl fascinează Joyce, Eco, Wittgenstein, Montaigne, Somerset Maugham. O mare plăcere îi produc și textele prolix, provocatoare, fapt ce-l obligă la oarecare dezmoșteală”.

„Are o mare prețuire pentru criticii chirurgici. A luat de la aceștia doar ceea ce îl interesa în mod special, partea tehnică de explorare și exploatare a unui text”

„Dicționarele sunt un segment separat al bibliotecii sale, instrument absolut necesar pentru a face față liricarilor”

Nil Cărturărescu:

„Un liricar ponderat, în aparență, modest, ceilalți îi cam știu de frică.”

„Nu face jocurile nimănui.”

„Nu este dornic să-și publice textele în foițele literare din târg.”

„Atent la actualele vârfuri literare din Celen-tera.”

„Are propriile ierarhii literare, stricte, ferme”, „Hâtru de cele mai multe ori”, „Se complăce în singurătatea sa”, „Spune lucrurilor pe nume”.

„Este un om bine informat, având criterii clare de evaluare a unui text.”

„Incomod, acid, extrem de caustic uneori, nu-și dă silința să intre cuiva în voie.”

„Meșterește ca un bătrân și priceput ceasornicar, cu ochiul la clasici.”

Mihăilescu Metreniu, poet, are instincte să-nătoase, prudent, nefiind alterat de lichelismul din jur.

„Limbajul său pare compus din folii subțiri, dispune una peste alta”

(continuare în pag. 18)

„Poezia sa este ca și ființa sa”, „Oscilează enorm în autoaprecierea produselor sale literare, fiind convins că este un liricar genial, ori strigă: sunt un rahat!”, „Are suflet de artist. Când citește, ronțăie cuvintele, le întinde, le înmoaie, le rupe, le sugă ca pe o bucățică de zahăr”, „Este preocupat de teme vagi, vorbind așa cum scrie și invers”, „Nu are dușmani, răutatea altora îi face silă. Afectuos, săritor, știe să-și cultive prietenii”, „Umblă îmbrăcat destul de elegant pentru condiția sa socială”, „Cultivă teribilismul comportamental în mod teatral”, „Îi plac petrecerile intime, ferite de ochii curioșilor”, „Totdeauna încheie cu: „Într-o bună zi, totul se va sfârși”.

Ando Găgău este responsabilul Casei W, „căpcă-unul careului de ași”, „un carierist notoriu”.

„Știe să flateze pe toți, le trimite invitații oficiale, îi declară mari poeți, chiar reușește să-i zăpăcească la minte”, „Dacă n-ar fi influența malefică a lui Armeanu, Găgău chiar ar fi un om cumsecade”, „atentul și priceputul Găgău”, „A dat zvon prin târg, dacă va fi înlocuit vreodată, atunci se va spânzura chiar aici”, „Este bântuit de gândul că într-o bună zi altcineva îi va lua locul”, „Vrea cu orice preț să iasă la pensie de aici, iar data pensionării să nu vină niciodată”, „Viața i se pare suportabilă, dacă se uită în urmă, nu ar avea motive să fie satisfăcut”.

Jef Kosteia e un om de-al lui Nero Întremaluri, liricar până în măduva oaselor, are mania cărților.

„Visa să devină regizor de film, ajunsese un expert neoficial în cinematografie”, „La patruzeci de ani n-a gustat din deliciile muncii la grămadă”, „Fura cărți, până și în cotineaua de păsări erau înghesuite zeci de volume peste care găinile își depuneau ouăle, dar și găinațul”, „Citea zi și noapte, nefiind volum pe care să nu adnoteze ceva”, „Nero i-a găsit un loc de muncă: recepționar la un hotel din Gura Străchinii. A părăsit munca după o săptămână”.

Costică Semintoi este ziarist și scriitor, mustește de talent. „A căzut în distilerie de când a fost întărcat.” „Miroase a vodcă și umblă mai jigărit decât un aulolac.” „Dacă îi arăți un deget, leșină de râs.” „E conștient de valoarea scrisului său, de locul pe care ar trebui să-l ocupe într-o lume normală, dar nu-i rămân decât aceste firave atitudini rebele.” „Ceilalți lasă să se înțeleagă că nu e decât un biet nebun.”

Frau Valmana este singura femeie din grupul de liricari, „virgină din punct de vedere literar.”

„A brevetat textul alb printr-o simplă înlocuire a clasicului și toxicului plumb cu var din groapa de lucru a unui serviciu secret”, „Ce vede cu ochiul stâng, uită cu dreptul, tot cu var se cheamă că dă”, „Vine dintr-un târg aproape uitat de Dumnezeu, trage pe gât câteva cafele, se ascunde în cârciumile în drum”, „Își reneagă până și buletinul de identitate, s-a înstrăinat până și de propria umbră, asupra căreia sare cu picioarele”, „Când începe lectura, se află într-un tangaj moderat, într-o euforie ce-i sporește teatralitatea de zi cu zi”, „Știe și face literatură performantă, are o instrucție notabilă”, „Egocentrismul și lenea îi sunt stările în calea unei afirmări”, „Când este în vervă, se joacă cu cuvintele, îi iese totul, în scris și oral, în amonte și în aval”, „Din când în când s-ar lăsa violată de Armeanu, în rest este lirică, romancieră, eseistă rafinată”.

„S-a înstrăinat până și de propria umbră asupra căreia sare cu piciorul ca-ntr-o sârbă drăcească”

„Nu-și găsește astâmpărul decât atunci când are posibilitatea să dea câte un autograf, pe un ziar, pe un șervețel sau chiar pe un petec de hârtie pentru fund”

„Ciudățeniile ei sunt multe și sporesc pe zi ce trece, spre deznădejdea sau amuzamentul celorlalți liricari”

„Dacă e să-și prostitueze condeiul când este înconjurată de anonimii orașului, de pegra societății (măturători, cărători de cruci, vidanșori, aulolaci) simte o poftă nebună să scrie pentru ei.”

„Își înmoaie pixul în cafea sau vodcă, își unge buzele mai mereu vinete și scrie cu o frenezie apocaliptică, dedicând celor din jur serii întregi de valmanii.”

„Nu are încredere în nimeni și în nimic.”

Onomastica este unică. Dacă la marii scriitori români (Budai Deleanu, Caragiale, Mateiu Caragiale, Eugen Barbu), numele personajelor sunt purtătoarele unor trăsături (calități sau defecte) morale ori fizice, la Marin Ifrim personajele rămân „încuiate” în propriul nume (ca de altfel și toponimica) conferindu-le extremă generalitate și încifrare, proiectându-le în atemporal și aspațial. Portretele sunt de o extremă virulență, capătă proporții apocaliptice. Cartea are un stil aparte care face să se ciocnească metaforic ironia, amărăciunea, sarcasmul și persiflarea, astfel încât pamfletul suculent, mustind de metafore argotice este îmbrăcat în haina hidoasă a caricaturarului, iar aluzia este ridicată la rang de rafinată figură de stil, soră bună cu alegoria. Toate la un loc ascund amărăciunea unei conștiințe și bicioie ambiția deșartă a gloriei literare. O carte care concentrează orgoliile unei lumi literare peste care se așază disprețul, ca să nu zic scârba literară. O lume deformată, adunată în câteva personaje cărora Marin Preda le-a găsit un nume: bezmeticii. Ifrim le spune liricari. O carte pe care numai inițiații și cei care au trăit în preajma scriitorului îi pot găsi corespondențe în realitate, dar în care ceilalți din afară pot descoperi abjecția în formele ei cele mai hidoase.

Propoziția ultimă a romanului, făcând o ironică simetrie cu dedicația („Se dedică tuturor scriitorilor români laureați ai Premiului Nobel”), e demnă de finalul unui roman fluvial: „Asta e: cel mai scurt drum al fiecăruia către cimitir e viața. Urmează Ziua de Apoi a zilei de mâine!”

Altfel spus, mai frumos, mai limpede, mai profund, dar și mult mai emoționant decât clasicul „Vanitas vanitatis...”

Ioana VOICILĂ DOBRE

Galeria mea cu poeme mute

Din tot ce am,
nimic nu-mi aparține,
doar viața!
Am adus atâta iubire în ea,
încât, devenită pictoriță,
am pictat în fiecare zi,
câte un poem mut
dar atât de viu!
Aici, în vârful degetelor,
se află totul
iar mâinile îmi pun truda
în oglindă. Viața mea,
o galerie cu tablouri vii,
poeme mute de atâta
culoare și bucurie!

Ce frumos am trăit!

Îmi ascult uneori, atent,
ecoul pașilor
gândind că n-au obosit încă.
În ei simt trecerea timpului
și-mi regăsesc
voința de stâncă.
Bătăile inimii nu-mi sunt singuratic.
și-mi urmează pașii cadențat.
Prin anotimpuri
mă poartă voios,
mereu pe drumuri de neumblat.
Îmi simt amintirile încrustate
în talpa rănită de dor
și văd cum din ele răzbate
al dorinței de viață, izvor.
Și merg, merg mai departe
sângerând.
Lacrimile mi le înghit
și râd-plângând, hohotind.
Ce frumos, Doamne,
am trăit!

Între verde și albastru

Poate că, aerul
nu mai miroase
a crini sau a lăcrămioare,
poate că, timpul a aruncat

parfumul acela dulceag
odată cu iubirea noastră.
Laptele însă
are același gust de iarbă verde!
Doar ochii albaștri mă mai fascinează
asemeni cerului după ploaie.
Visând la stele, ei mai fură timp
și-l mărunțesc în dinții secundelor,
albe precum laptele,
amăruie ca firul ierbii.
Timpul,
praf stelar parfumat,
fuge pe ușa din spate a vieții,
mereu, între verde și albastru.

Amintiri din... viitor

Pe drum,
viitorul m-a primit
în brațele sale.

Bucuria întâlnirii
înflorea pretutindeni
nuferi.

Poveștile tale
cu iz de mănăstire
îmi linișteau bătăile inimii.

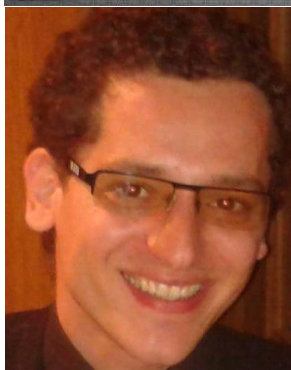
A urmat sărutul pecete,
dulce izvor,
aprigă sete.

Însuși Dumnezeu
ne-a mângâiat creștetele,
mulțumit.

Miraj

Plănuiam să mergem la Ermitage, iubitule!
Voiam să-mi arăți bogăția lumii.
Gândurile însă au ajuns înaintea noastră.
Știam că ești un vrăjitor prin naștere,
Mi-ai dăruit dintr-un singur hocus-pocus
mirajul nopților albe! Patinăm
și nu mă satur de lunecarea spre tine.
Aurora sufletelor noastre mă amețește
și simt aici, în plină noapte,
ermitajul din ele.

Sebastian GOLOMOZ

PRIZONIERUL IUBIRII

Astăzi, am redevenit eu
 i-am trântit ușa în nas tristeții
 mi-am trimis ochii în concediu
 înnot într-o simfonie de gânduri
 stiloul meu are o infinită rezervă de visare
 speranțele îmi masează umerii
 împovărați de singurătate și
 îmi fac semnul crucii
 pe fruntea creponată
 visul și somnul au dat cărțile pe față
 amândoi și-au propus să mă răpească
 pe mine mă amuză eforturile lor
 știind că altcineva le-a luat-o înainte
 eu sunt prizonierul iubirii și
 n-am nici cea mai mică
 intenție de-a evada.

INIMA-MI ZBOARĂ LA TINE

Sorb din ceaiul melancoliei
 Trag fumuri de speranțe
 Decupez bijuterii pierdute
 Arunc în foc jucăriile stricate
 Inima-mi zboară la tine

Cântăresc momente, clipe
 Împart fericirea la doi
 Din suflet îmi conturez destinul
 Aruncând rațiunea în neant
 Inima-mi zboară la tine

Trandafiri îmi înfloresc în minte
 Prin vene îmi curge sânge roz
 Eman parfum de fericire
 Pașii-mi aleg singuri drumul
 Inima-mi zboară la tine

Merg cu speranța braț la braț
 Pășind din instinct peste găurile negre
 Privesc cu ochi de piatră
 Mediocritatea ce mă înconjoară
 Inima-mi zboară la tine

Stau la taclale cu propriile-mi gânduri
 Ironia ne ține companie
 Zăresc la doi metri numai gropi în asfalt
 În două secunde metamorfozate-n fluturi
 Inima-mi zboară la tine

Singurătatea m-a îmbătrânit
 Organele nu-mi mai iubesc trupul
 Exteriorul încă îmi este complice

Pentru că a citit în ochii mei antidotul
 Inima-mi zboară la tine.

M-AGĂȚ DE-UN FIR DE SPERANȚĂ

Marți
 trei ceasuri rele
 două gânduri care se duelează
 o luminiță se-ntrezărește la capătul tunelului
 sub imperiul loviturilor primite de la doamna
 singurătate
 trupul îmi leșină într-o baie de lacrimi
 gândul - trădătorul m-a părăsit pentru Ea
 nici nu știu cum s-o numesc
 fosta ori viitoarea iubită? sau...
 totul nu e nimic altceva decât
 o altă victorie a imaginației reputată
 contra irefutabilei realități
 doar inima mai are puterea și curajul
 să se ia la trântă cu viața, căci
 trebuie să recunosc faptul că
 întotdeauna m-am lăsat dominat de
 sentimente
 iubirea mi-a fost vectorul vieții și
 deși nu mă învârt în cerc
 acesta a fost și va rămâne unicul meu traseu
 m-arunc cu capul înainte
 țin piept săgeților cu demnitate
 cad, însă mă ridic de două ori mai puternic.

INIMA MEA E O PASĂRE

vesela dimineață m-a luat de mână
 fereastra mi-a aruncat o privire sugestivă
 i-am zămbit politicos, dar ea insista
 să-mi șterg pleoapele de melancolie

docil, mi-am logodit inima cu speranța
 scoțându-mi aripile de la naftalină
 visarea e ca mersul pe bicicletă
 odată învățată, nu se uită niciodată

la micul dejun am spart semințe de răbdare
 am băut un suc de calități latente
 apoi, mi-am pus ochelarii de vultur
 fiind decis să-i fac o vizită misterului

soarele prietenos mi-a ținut companie
 copacii m-au învățat să citesc urmele
 până când vântul mi-a suflat în ceafă
 iar ploaia mi-a mângâiat sufletul

după plecarea ei, cu ochii minții
 am încercat să-mi desenez inima
 dar, aceasta tot evada din tablou
 în tablou, de la agonie la extaz

până când am înțeles cum îi scapă
 ca un pește printre degete rațiunii
 inima mea e o pasăre în zborul
 concupiscent pe tărâmul inocenței.

Denisa LEPĂDATU

Pentru mine scrisul nu este hobby, nu este profesie, scrisul este Viața

-Interviu cu scriitoarea Melania Cuc-

Denisa Lepădatu: *Stimată doamnă Melania Cuc, vă adresez pentru început o întrebare pornită dintr-o curiozitate personală: care sunt cele mai dese întrebări care vi se pun în calitatea dumneavoastră de scriitoare?*

Melania Cuc: "Care este condiția scriitorului român de astăzi?". Aceasta este întrebarea cel mai des folosită de jurnaliștii care au fost interesați și de activitatea mea literară.

D.L.: *Ne-ați putea destăinui cum a început cariera dumneavoastră de scriitoare, a pornit ea ca un simplu hobby sau ați ajuns aici după ce ați muncit foarte mult?*

M.C.: Am compus poezioare mai înainte de a fi învățat alfabetul. Fiind pe atunci singurul copil din familia mea, neavând cu cine să mă joc, inventam tot soiul de personaje și situații în care foloseam dialogul, dar și monologul. Părinții observaseră că, straniu pentru un copil din mediul rural, eu vorbeam în rimă. Așadar, nu știu când s-a declanșat resortul talentului meu literar. Scrisul m-a însoțit pretutindeni, a crescut odată cu mine, s-a maturizat. Fac parte dintre scriitorii care scriu ușor, adică pot scrie aproape oriunde și oricând, dar pentru a ajunge la acel moment de grație divină, trebuie să te pregătești. De fapt, sunt conectată tot timpul la literatură. Uneori literaturizez fără să vreau și asta mă enervează. Am învățat totuși să-mi cunosc limitele și să nu exagerez. Știi, în scris, imaginația poate să o ia uneori razna și trebuie să ai putere și discernământ să îi pui frâu fanteziei dacă este cazul. Pentru mine scrisul nu este hobby, nu este profesie, scrisul este Viața.

D.L.: *Știu că o altă pasiune a dumneavoastră este pictura. Este ea una mai mare decât cea a scrisului?*

M.C.: În pictură sunt o amatoare. Am început să mimez talentul și apoi mi-a plăcut ce a ieșit din vopsele puse pe pânză sau pe sticlă. Interesant este că mulți dintre cei care nu știu prea multe despre cărți și scriitori, sunt tentați să scrie pe cartea mea de vizită: *Pictor*. Nu sunt pictor. Sunt un iubitor de frumos și dacă totuși reușesc să redau ceva ce place ochiului, să bucur oamenii cu lucrările mele, sunt fericită. Tot ce pictez, și am sute de lucrări, dăruiesc prietenilor sau în scopuri caritabile, unor fundații etc.

D.L.: *Ce anume din viața de toate zilele vă inspiră cel mai mult, atât în pictură, cât și în scris?*

M.C.: Nu știu. Cred că Lumea, așa cum este ea, mă inspira în fiecare clipă. Nu am teme favorite, nu am nici fobii care să mă țină departe de un subiect anume.

Scriitoarea Melania Cuc

Urăsc violența prost gestionată atunci când este metamorfozată în Artă, și urăsc vulgaritatea, grotescul de orice fel. Sigur că folosesc și eu acest "material" de construcție a cărților mele, mai ales în romane, dar sunt foarte atentă la detalii. Nu vreau să cad nici pe cealaltă pantă, să scriu siropos și să pictez în culori diafane. Viața de azi este cum este, noi trebuie să o mărturisim celor ce vor veni după noi.

D.L.: *Să ne amintim că până acum ați scris multe cărți. Care credeți că a fost cea care s-a bucurat de cel mai mare succes și de ce?*

M.C.: Succes de librărie a avut prima mea carte, o plachetă de poezie apărută înainte de 1989. S-a vândut până la ultimul volum și, crede-mă, că a avut un tiraj consistent. Dar, atunci se citea nebuște, cărțile ne țineau de foame și de cald. Acum este altceva. Din cele 31 de cărți ale mele, cred că romanele au avut un oarecare succes. E greu de spus, pentru că nu mai există o instituție sau un barometru care să indice gradul de interes al publicului cititor. Din ceea ce scriu criticii literari, nu poți alege esențialul, adică ceea ce va rămâne în timp. Literatura nu este matematică, să fie o grilă din care să rezulte ce pagină e de nota 10, care de 4...

D.L.: *Ne-ați putea descrie o zi obișnuită din viața dumneavoastră? Cât și cum lucrați?*

M.C.: Nu scriu în fiecare zi. Scriu în salturi. Pentru un roman la care gândesc de ceva timp, dar fără a schița ceva pe hârtie, îmi caut o perioadă de timp în care ar trebui să nu fiu presată de probleme cotidiene venite din afară. Atunci scriu zi de zi, dimineața și seara, scriu cu furie, cu patimă, cu teamă că parcă nu voi reuși să ajung la final. Este o golgotă personală, obligatorie, pe care mi-o asum. În ritmul acesta, în 2 sau 3 luni romanul este gata. Am și cărți scrise în 14 zile, dar și altele scrise în mai multe etape. Nu sunt într-un turn de fildeș. Nu sunt ruptă de societate.

Poezie, da, aici scriu aproape zilnic. Dimineața, când beau cafeaua, scriu, seara, când mă relaxez... scriu. Se tot adună poemele în fișiere electornice. Nici nu mai contează că nu vor fi tipărite toate. Ele fac parte din mine, din viața mea.

(continuare în pag. 22)

D.L.: Credeți că în România de astăzi se mai citește?

M.C.: Nu se citește. Unii mimează cititul cărților cu notorietate, mai mult traduceri sau ale celor 2 sau 3 scriitori români vedete în branșă. Dar publicul larg nu mai citește. S-a pierdut din exercițiul cititului. Scriitorii se cam citesc ei între ei. Tirajele sunt mici și rareori ajung în librării. Doar lansările de carte mai sunt mediatizate și au devenit activități mondene.

D.L.: Punându-vă acum în postura de cititoare, la prima vedere, cum apreciați o carte: după copertă, după titlu, după autor sau altfel? Ce gen literar preferați să citiți în mod special?

M.C.: Nu am idei preconcepute despre un autor anume. Poate fi un scriitor mult mediatizat, din cauze diferite, dar ale cărui cărți să nu fie pe gustul meu. Dacă intru într-o bibliotecă și aleg din raft, sigur merg direct la autorul preferat, dar în librărie mă atrage coperta. O imagine face cât foarte multe cuvinte. Eu îmi fac singură copertele la cărți, așa că sunt în temă. Înțeleg graficienii și îi înțeleg și pe autorii care vor să șocheze, să te determine să iei în mână o carte despre care până în clipa aceea nici nu ai auzit. Apoi, titlul... Cum să-ți spun, titlul contează, așa cum contează și primna frază din text. Răsfoiești, citești și te oprești să treci la cartea următoare.

În etapa asta a vieții mele, sigur că citesc cărțile pe care le-am ocolit în tinerețe, părându-mi a fi prea posomorâte, prea alambicate sau nefolositoare. Dar, și recitesc cu drag cărțile care mi-ai plăcut odată. Le recitesc și descopăr unghiuri care mi-au scăpat la prima lectură.

D.L.: Citindu-vă cărțile pe care le-ați scris, fiecare dintre noi rămânem cu o impresie, cu un mesaj. Care este însă mesajul cel mai important pe care dumneavoastră doriți să ni-l transmiteți?

M.C.: Eu nu am un mesaj personal de transmis prin cărțile mele. Sunt rezultatul unor conjuncturi politice, sociale și economice din Istoria prin care am "navigat" până azi. Sunt, dacă vrei, exponentul unui eșantion din generația mea. Unii colegi de generație sunt medici, alții aviatori, agricultori... Fiecare a mers pe drumul lui. Eu am drumul meu, și merg pe el scriind despre ei, despre noi. Da, personajele mele au un destin colectiv.

D.L.: Dintre cărțile scrise de dumneavoastră, aveți una care este preferată? Și dacă da, de ce?

M.C.: Nu am o carte preferată. Fragmente din cărți, da, am destule. Am discernământ și știu unde este bine și unde este mai puțin bine așezată scriitura mea. Nu mă împăunez și nu vând pepeni la grădinar. Cine vrea să mă descopere în cărțile mele e musai să le citească. Eu nu le cosmetizez, nu le scot la tarabă.

D.L.: Sunteți deopotrivă poetă, romancieră, sunteți și jurnalistă, om de radio și televiziune, scrieți gânduri, eseuri, recenzii, literatură pentru copii și altele. Care dintre aceste domenii vă place sau v-a plăcut cel mai mult să le abordați?

M.C.: Marea mea dragoste a fost Radioul. Îmi amintesc cu plăcere de emoția pe care o aveam la Radio

România când înregistram. Și televiziunea este fascinantă, dar aici te fură imaginea și cuvintele își pierd din esență. Eu am debutat jurnalistic la 16 ani, în ziarul Făclia din Cluj. Eram elevă și nu mi-a spus nimeni că ar trebui să scriu. Am scris, am publicat. Restul este o poveste ce ține de viață.

Dar, să recunosc, cel mai bine mă simt când scriu la un roman care îmi cere să pun la bătaie toată energia mea creatoare. Atunci scriu uitând că e noapte sau zi, că nu am băut apă de câteva ore.

D.L.: Ce credeți despre literatura pentru copii de azi? Ea există? Și dacă da, este una de calitate?

M.C.: Am câteva cărțicele și pentru copii. Am colaborat în acest sens și cu câteva grădinițe din Bistrița. Nu am mai citit prea multă literatură pentru copii în ultimii ani, dar din ce am observat tangențial, se scrie pentru un grup anume, scriu chiar și educatoarele. Textele sunt tematice, fac parte din programa lor de educație. Aici, chiar nu mă pricep și nu pot să îmi dau cu părerea.

D.L.: Ce părere aveți despre copiii scriitori din zilele noastre?

M.C.: Nu doar copiii scriitori de azi, din-todeauna au existat și copii talentați. Unii, puțini dintre ei au devenit scriitori buni la maturitate, alții și-au ars aripile pe parcurs. Nu cred că trebuie arse etape, totul trebuie să se desfășoare ciclic și natural. Talentul există, dar există și pericolul ca un copil talentat, forțat de societate (părinți, dascăli) să scrie prea mult, obosește. Se plafonează. Copilăria este unică și trebuie respectată. Da, copiii talentați să scrie, dar să o facă precum într-o joacă. Pericolul cel mare este platitudinea. Cunoșc

(continuare în pag. 26)

Ion DRAGU

EPIGRAME

De Sfântul Dumitru

E-n dilemă Dom' Mitică,
Sfânt lăsat de Dumnezeu,
Să-l serbeze, cum adică,
„Pe cel vechi sau pe cel nou”?

Nostalgie

Nevastă dragă te-am luat,
Pe vremea celui împușcat,
Dar azi simțesc mai cu uimire,
Că tu ești... „greaua moștenire”!

Animal planet

M-au convins total acești
Conducători fără de onor,
Că au format în București
O „insulă, a șerpilor”!

Electorală(pescărească)

Cu o momeală îl instig,
Și-i promit cu dulce vorbă,
- Nimeni n-o să-ti sufle-n ciorbă:
(Doar, pân' se prinde-ntr-un cârlig).

Visul epigramistului finanțist

Și contemplam cu somnu-n gene,
Gândind hazliu, deloc banal,
Cam cum ar fi codul fiscal,
În epigrame și catrene!

Profilactică

Medicul, un sfat mi-a dat,
Să fac sex, doar protejat.
Imediat, m-am conformat,
Și-un bodyguard, mi-am angajat.

Competiția vieții

La început, cu ce putea
Timpul, mereu și-l omora
Mirat, văzu mai spre sfârșit
Că timpul hoț, l-a biruit.

La pompă

Cu privirea ca un bumb,
Pui mereu în rezervor
Doar benzină fără plumb:
Speri, s-atârne mai ușor?

Consecință

Tot concesionând mereu
Și iaz și bălți și heleșteu,
Pescarii vor mai prinde "ciuciu"
Iar eu pe (Nicoleta)... Luciu !

Cromatică

Corbul-pui, pe zi ce crește,
Are-un pigment ce-l înnegrește.
„Pigmentul” meu ,e diferit:
Soția, care m-a "albit".

La restaurant

Cum ați găsit friptura fără os,
Cu garnitură de cartofi și sos?
Mă-ntreabă, ospătarul curios;
Doar cu lupa, i-am răspuns țăfnos!

De la specii la "specimene"

Și timpul, nu l-a confirmat
Pe Darwin: mulți l-au înșelat,
Pot zice chiar, că l-au trădat
Și-n "maimuțoi" s-au transformat.

Dietă

Socrela mea de optzeci kile,
Urmează cura de slăbire.
Un kil pe zi, dac-ar scădea,
În doi, trei ani, s-ar termina!

Alt "Gânditor"

Când vinu-i de la Hamangia,
Și când regală-mi este via,
Medita, bețivul Criță:
Nobil consumator de... viță"

Speranță

Melancolic, stau în casă,
Ca un Sfinx, privesc spre ușă,
Poate-mi intră vreo mătușă,
Cu o moștenire grasă...

Musafir occidental

Bun venit, mătușă,
Mult te-am așteptat,
Te-am citit din ușă:
Nu lucrezi la stat.

Gheorghe BUCUR

NOUA CARTE A D-LUI NICOLAE ARITON DESPRE TULCEA

Domnul Nicolae Ariton ne surprinde plăcut, din nou, cu un nou volum din seria **TULCEA, LA 1870**. Subtitlul, *Nemaipomenitele întâmplări trăite de Nichifor de Carpat și Said Pașa*, amintește de cel al primului volum, *Povestea adevărată a lui Nifon Bălășescu, Ismail Bey și a lui Charles Hartley*, formule preferate de autor pentru că au ceva din rezonanța ceremonioasă a titlurilor baladelor medievale de tipul *Povestea nefericită a lui Romeo și Julieta*, prin a căror sonoritate se realizează două obiective: se sugerează o epocă trecută și, pe de altă parte, se induce o notă de mister, stârnindu-se, astfel, curiozitatea unui lector eventual nehotărât.

Mai amplă decât prima carte, prezenta apariție are (în cele 127 p.) o structură complexă, deoarece autorul, după o pagină de *Mulțumiri*, adresate unor persoane, care l-au ajutat, într-o formă sau alta în realizarea lucrării, atașează un *Cuvânt înainte*, apoi o *Prefață*, nouă capitole ale problematicii propriu-zise, o *Postfață* și o *Bibliografie* (cu 9 lucrări).

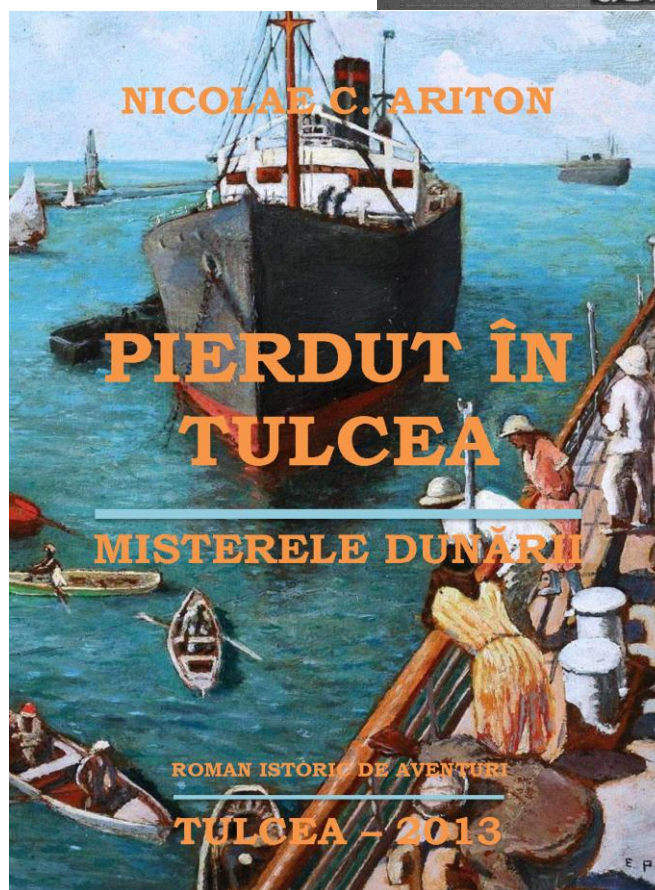
Formația realistă și profesia de inginer informatician sunt premise care îl îndreaptă pe cercetător pe făgașul rigorii, exactității și autenticității.

(La lansare: Gh. Bucur, N. Ariton și primarul C. Hogeia)

Ținuta științifică este susținută și de notele de la subsol, care sunt fie trimiteri la textele din care s-a citat, fie explicații privind imaginile folosite. Autorul a căutat și a găsit imagini de epocă, introducând, pentru ilustrare și o percepere directă a vremii, 24 de fotografii ori reproduceri, care adaugă la codul scris al limbii și pe cel vizual, ducând, astfel, la realizarea pentru cititor a unui tablou complex, concret și real al universului tulcean și dunărean de pe la 1870-1900. Pentru a sublinia dorința de rigurozitate științifică a cercetătorului să menționăm prezența unui tabel cu datele celor nouă numiri ale lui Said Pașa în funcția de Mare Vizir al imperiului și chiar două fotocopii ale unor fragmente dintr-un articol publicat în ziarul *L'Orient* din 27 iunie 1877.

Munca de cercetare a fost anevoioasă, căci au existat și există destule pete albe în derularea evenimentelor vremii. Cu modestie, dar și cu o anumită

doză de mândrie, autorul afirmă în *Postfață*: „Scriind despre Nichifor de Carpat, am reușit însă să-l descopăr pe Mehmed Said Pașa, guvernatorul Tulcei în perioada premergătoare Războiului de Independență din 1877-1879” (p.123) și apoi: „Nu avem pretenția unor dezvăluiri spectaculoase în istoria tulceană, cu toate că descoperirea adevăratului chip al mutesarifului tulcean Said Pașa este o realizare destul de importantă” (p.124).

Trebuie spus că lucrarea nu este una strict științifică, deși, așa cum am arătat, aceasta constituie baza, structura întregii lucrări. Dl. Ariton este, însă, un autor cu antecedente literare. Fan înfocat al literaturii science-fiction, după cum a mărturisit în prefața primului volum, publicând câteva povestiri de gen în țară și în Franța, lucrând chiar la două romane SF, neterminate însă, ca și la un roman cu subiect tulcean, nefinalizat încă, știe ce înseamnă a scrie pentru a-l atrage pe cititor. În primul rând, știe că trebuie să găsească în realitate elementele care dau tensiune istoriei. Mai mult, crede că un autor trebuie să se supună mai întâi obiectului înfățișat, ca, pornind de aici, să poată „fabula” în spiritul autenticității. Ba, uneori, invenția ar putea fi chiar mai săracă decât realitatea. Iată o afirmație semnificativă, din *Prefață*, în acest sens: „Ce poți oare să imaginezi, ca scriitor, despre un oraș, încât să depășească, în dramatism și tensiune, amenințarea distrugerii orașului cu tunurile aflate pe flota dunăreană de război otomană, ancorată în rada portului Tulcei și care aștepta doar ordinul mutesarifului Said Pașa, în luna aprilie 1877? Și când toată lumea a respirat ușurată că impasul a fost trecut și mutesariful, atins de paranoia, demis, o hoardă de cerchezi atacă orașul și îl devastează?” (p. 3)

(continuare în pag. 25)

Prozatorul N. Arion are două calități esențiale: are capacitatea conturării clare și cu precizie a unui univers în liniile lui fundamentale, precum și crearea atmosferei specifice, unice și sugestive, prin semnificațiile dominante pentru lumea înfățișată. Aceasta se aplică și unui context mai larg, internațional, dar și unui univers relativ restrâns, cum ar fi comunitatea umană a Tulcei. Pentru a înțelege configurația forțelor internaționale care se vor confrunta în războiul din 1877, autorul face incursiuni în trecut, realizând legături între faptele armate, diplomatice și cele social-economice. Astfel, în capitolul al III-lea se prezintă urmările războiului ruso-turc de la 1828-1829: „Putem afirma, fără să exagerăm, că anul 1829, înseamnă pentru Tulcea renașterea sa modernă, cu mii de locuitori care s-au stabilit pe dealurile sale, aproape peste noapte, dar și deschiderea unor noi condiții de navigație și comerț, care să-i asigure preosperitatea și dezvoltarea.” (p. 23)

Atenția d-lui Arion este îndreptată către comunitatea umană a orașului, aflat într-un rapid proces de prefaceri. După explozia demografică din 1860, când ajunge la 25.000 de locuitori, în jurul lui 1877, când populația se stabilizează la cca. 17.000, orașul devine centru administrativ important (sangeac) cu un mutesarif (guvernator) otoman, precum și sediu al noii înființate Mitropolii a Tulcii.

În acest context, autorul se oprește la prezentarea și analiza rolului pe care l-au avut, în preajma anului 1877, două personalități: una administrativă – mutesariful Said Pașa, și alta religioasă – Mitropolitul ortodox Nichifor de Carpat. Said Pașa este un om de acțiune, care, la scurt timp după sosirea sa la Tulcea, ajunge la concluzia că aici se află un cuib de spioni, trădători și răzvrătiți împotriva Imperiului Otoman și, ca atare, trebuie acționat în forță. Așa explică autorul solicitarea nesăbuită adresată sultanului de a distruge orașul prin bombardare de către flota otomană de pe Dunăre, dar și aprobarea obținută.

Pe de altă parte este Nichifor de Carpat, grec de origine, deținător al funcției de mitropolit în insula grecească Karpachos, de unde a fost numit ca Mitropolit al Tulcii. Ce l-a determinat pe acest preot în vârstă de aproape 70 de ani să vină la Tulcea, să lupte cu mitropolitul bulgar, Grigorie, susținut de ruși, pentru a-și păstra enoriașii supuși Bisericii ortodoxe a Constantinopolului, să salveze Tulcea de bombardamentul programat, să redeschidă Biserica Sf. Nicolae, închisă de 5 ani, din 1872, fiind amenințat acum (în 1877) de guvernatorul rus Belțercovici cu deportarea în Siberia, rămân întrebări la care greu se poate da un răspuns definitiv. Autorul are perfectă dreptate când, în final, afirmă că acestui preot mitropolit i se potrivește pe deplin cunoscuta zicală românească: „Omul sfințește locul.”

Carte de popularizare în fond, lucrarea de față este una de graniță, justificându-se evidentul caracter dual al lucrării, științific și literar.

Latura științifică este dată de rigoare și precizie, iar aspectul literar rezultă din participarea afectivă a autorului, din modul de prezentare și din valoarea stilistică a limbajului, controlat și temperat, însă, permanent.

Scriitorul îmbină cu meșteșug narațiunea, descrierea, portretul, textul devenind o lectură plăcută și atrăgătoare, interesantă și instructivă.

S-ar putea spune că o dorință constantă de precizie îl determină pe autor să apeleze la cifre. Punerea în paralel a două situații devine, evident, mai grăitoare și sugestivă: „Doar un mic detaliu, rușii au pierdut 125.000 de soldați, din care 110.000 din cauza ciumei și holerei, iar otomanii 80.000 de soldați, din care 60.000 din cauza aceluiași epidemii” (p. 22).

Descrierile, prin datele tehnice riguroase, dau imaginea concretă a obiectului înfățișat. Informațiile privind construcția, mărimea și dotarea cu armament a două nave de război otomane, spre exemplu, impresionează: „O figură aparte în această flotă făceau cele două corvete cuirasate (*ziheli corvet*): *Lutf-u-Celi* și *Hifz-ur-Rahman*, cu siluete de nave de mare, cu trei catarge cu vele, dar propulsate cu elice, cu o lungime de aproximativ 63 de metri și lățime de 14 metri, având o capacitate de 2540 de tone. Cele două nave surori erau înarmate cu câte patru tunuri Armstrong de 225 mm și 178 mm, două la pupă și două la provă.” (p. 69)

Să observăm că portretul fizic este întâlnit doar accidental (situație justificată de lipsa unor imagini ale personalităților evocate). Notarea unei particularități fizice a unui personaj are rolul individualizării: „Acestor talente ale tânărului Said i se opuneau totuși un defect destul de important, era foarte mic de înălțime, fapt ce avea să-i atragă, mai târziu, porecla de Said Pașa cel Mic (scurt), adică Kucuk Said Pașa, în limba turcă.” (p.40) Se folosește, însă, constant, înfățișarea morală a acestora. Iată o secvență semnificativă: „La acuzele și amenințările lui Belțercovici, Nichifor de Carpat i-a răspuns cu înțelepciunea vârstei și stăpânirea de sine a omului care știe că are dreptate. Cu respect, i-a adus aminte că funția sa era recunoscută de Sinodul de la Petersburg...” (p.108)

Nararea este simplă, folosindu-se un stil evocator, mai degrabă aproape de poveste, însă potrivit obiectivului urmărit. Un pasaj chiar din începutul cărții este grăitor: „Cu foarte mulți ani în urmă, mai precis în anul 1808, în insula Creta se naștea în familia de greci Elaftherachi Franguli și Andriana fiul Nichifor.” (p.5) Se utilizează constant, pentru evocare, formele de imperfect și mai mult ca perfect ale timpului trecut, ca în exemplul: „Said Pașa își pierduse de mult liniștea somnului, scenariul trădării tulcenilor în cazul începerii războiului fiind un coșmar care îl chinuia din ce în ce mai tare.” (p.72)

Se optează pentru o narațiune de tip auctorial, pe care am numi-o pentru specificul ei, explicită și explicativă. Autorul își expune mereu intențiile, conducându-l, astfel, pe lector în permanență spre problema propusă. Acest tip de narațiune are avantajul implicării conștiente a cititorului, dar și manifestarea prezenței autorului alături de acesta, în permanență. Efectul este o narațiune simplă și convingătoare. Sunt prezentate constant momentele și treptele evenimentelor sau aspectelor înfățișate. Iată un tip de structură pentru deschiderea unei noi probleme: „În rândurile de mai jos, vom încerca să explicăm motivele pentru care distinsul reprezentant

(continuare în pag. 26)

al Patriarhiei ortodoxe de la Constantinopol a fost primit cu brațele deschise...” (p. 21) Alteori, cititorul este avertizat că i se propune o anumită organizare a materialului de înfățișat prin formula : „Dar să purcedem în ordine.” (p.12) ori i se anunță stadiul prezentării: „Aceste este abia începutul.” (p. 23) sau se atrage atenția asupra semnificației: „Ceea ce este important pentru povestea noastră este faptul că bisericile ortodoxe din Dobrogea...” (p.29) ori se evidențiază intenția: „Încercăm să subliniem importanța acestui aspect...” (p. 37), fie dimensiunea abaterii de la firul inițial: „Am făcut această lungă divagație pentru a discuta despre cerchezi...” (p. 61) și, desigur, sfârșitul ei: „Încheiem aici această mică divagație social-politică otomană...” (p.46)

Deseori, cititorul este anunțat de o întoarcere la timpul anterior: „Dar să revenim la Tulcea din vara lui 1877, aflată sub comanda lui Beloțercovici,” (p. 99) sau o situație concomitentă: „În acest timp, Said Pașa simțea că-i fuge pământul de sub picioare.” (p.66)

Interesantă este și structura titlurilor capitolelor, ample, explicative de obicei. Titlul capitolului V, de pildă, - „Spioni de Tulcea. Comitatii bulgari. Bașibuzuci, un fel de miliții musulmane. Cum au sosit cerchezii în Dobrogea” – este incitant, stârnind interesul și curiozitatea.

Din punct de vedere stilistic, observăm, nu de puține ori, că enunțurile conțin subtilități și frumuseți stilistice, ca în fraza următoare: „Cu toate că interiorul Konakului era bine încălzit cu sobe mari de teracotă, primirea ierarhului Nichifor și a comitetului său a fost destul de glacială.” Alterori, putem desprinde o notă de umor: Abdul Aziz „a fost primul sultan, care a purces la o călătorie în occident, fără intenții de cucerire, ci doar în scopuri diplomatice, participând în 1867 la Expoziția Universală de la Paris...” (p. 44)

Urmărindu-se o comunicare cât mai lesnicioasă cu lectorul, limbajul este simplu iar formulările clare. Termenii tehnici folosiți – *talveg* (firul apelor unui fluviu – p. 38); *piroscafuri* (vase cu aburi – p. 51) sau cei din limba turcă – *vilaiet* (provincie otomană – p. 7); *cazaua* (unitate administrativ otomană – p. 13); „*maktu*, care era un fel de tribut forfetar” – p. 9) ș.a., sunt explicați în paranteze ori la subsol (ca *deferdari*, „agent financiar otoman” – p. 8) sau prin perifraze. Uneori, o formulă mai amplă este socotită necesară pentru informarea lectorului: „Inițial, *bașibuzucii* (în unele versiuni de traducere însemnând *capete nebune*) erau acei ieniceri care se ofereau voluntari în prima linie...” (p.54) Formal, apar unele nedorite scăpări de scriere.

Realizat cu suținerea materială a primăriei municipiului Tulcea în cadrul Proiectului **Misterle Dunării** la tipografia **ZOOM print & copy center** din Iași (2013), cartea este o apariție editorială deosebită și binevenită pentru tulcenii și pentru cei interesați de trecutul Dobrogei.

În întregul text, există o notă de implicare afectivă. Prin unele marturisiri făcute, dl. Arton justifică și sentimental angajarea într-o asemenea lucrare: „ultimul personaj pe care l-am descoperit și față de care am făcut o pasiune fulgerătoare și iremediabilă a fost Nichifor de Carpat”. Evidențiem căldura, sentimentul de atașament și unda de admirație din pasaje în care este prezentat orașul. Autorul surprinde în câteva trăsături specificul localității epocii: „Tulcea acelor vremuri era un orașel tipic balcanic, cu port la Dunăre. Casele erau construite în

amfiteatru pe dealurile ce se ridicau în preajma fluviului, oferind o imagine impresionantă celor care călătoreau pe Dunăre, dar și o panoramă completă a fluviului pentru tulcenii...Tulcea era un amestec de oraș și sat. Cele câteva străzi centrale, din preajma portului, erau pietruite, curate și relativ luminate pe timp de noapte, și având clădiri cu un etaj sau două, frumos alineate, arătând ca în oricare mare oraș dunărean.” (p. 18) sau: „Unii vedeau Tulcea ca un oraș frumos, cu străzi curate și case alineate. Alții îl vedeau ca un sat mai mare, cu doar câteva străzi mai acătării. Pe unii îi impresionau morile de vânt de pe dealurile înconjurătoare sau catargele din port.

Un oraș bogat sau unul sărac?

Adevărul este că toți acești martori ai Tulcei de la 1870 aveau dreptate.” (p. 16-17)

Invităm și noi pe tulcenii, în primul rând, să lectureze această carte deosebită despre istoria Tulcei și oamenii importanți ai evenimentelor din preajma Războiului de Independență.

În finalul acestor gânduri, aș vrea să subliniez ideea că autorului, care dedică și acest volum „iubitorilor de Dobrogea, de Dunăre și de Tulcea”, i se potrivește, în primul rând, calificativul de „iubitor de Dobrogea, de Dunăre și de Tulcea”.

(urmare din pag. 22)

un copil-scriitor care prin anii 90 uimea lumea literară cu talentul și mintea-i scilpitoare. Era mediatizat în exces și devenise un fel de copil-minune. Probabil a obosit, izvorul acela viu al poeziei, i-a secăt brusc, sau poate că nu se mai bucură de poemele lui. Fără bucurie nu merită să scrii.

Un exemplu care aș vrea să infirm temerile mele, ești tu, Denisa. Te urmăresc literar, în limita posibilităților mediatice. Ești hărăzită cu inteligență creatoare fascinantă, vei putea face multe lucruri minunate în viață. Nu privești lumea doar prin lentila literară.

D.L.: Despre planurile de viitor ne puteți împărtăși ceva?

M.C.: Lucrez la un roman, *Roșu cardinal*. Și la o carte ce va fi împărțită egal, în pagini, cu prietenul nostru comun, Luca Cipolla din Italia. Deocamdată atât.

D.L.: Pentru final, care ar fi mesajul dumneavoastră pentru cititorii revistei noastre?

M.C.: Îmi sunteți tare, tare dragi! Vă respect pentru munca de echipă, pentru bucuria cu care lucrați la Boema, și poate, poate cândva voi trece și eu Carpații, voi veni pe clisura Dunării să vă îmbrățișez. Felicitari domnului Petre Rău pentru tot ce face.

Claudia MOSCOVICI

Romanul "Destin scindat" de Viorica Hagianu

Nu este nimic mai dureros în viață decât pierderea persoanei pe care o iubești cel mai mult: partenerul tau, iubitul tau, cel mai bun prieten. Să treci peste o astfel de pierdere este una dintre cele mai dificile provocări ale vieții, pe care puțini o pot înțelege, din exterior.

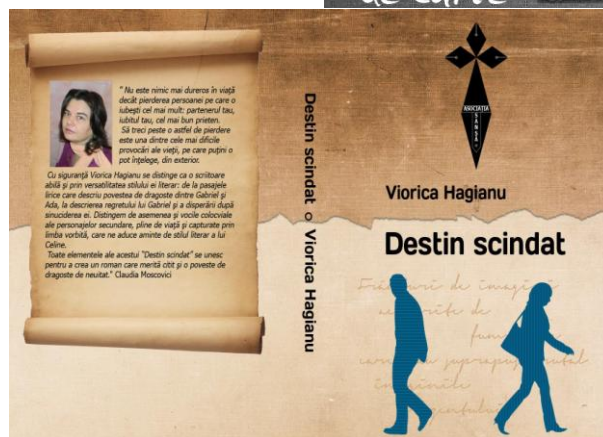
Cum afirma John O'Donohue, "Există o singurătate a suferinței, atunci când treci prin întuneric, care este singulară, intensă, și teribilă. Cuvintele devin neputincioase să exprime durerea ta, ceea ce aud alții din cuvintele tale este atât de îndepărtat și diferit de ceea ce suferi de fapt" (Anam Cara: „O carte a Înțelepciunii Celților”).

Viorica Hagianu

Romanul de debut al Vioricăi Hagianu, "Destin scindat" descrie această realitate umană dureroasă - suferința pierderii unei persoane dragi - pe care puțini o pot comunica, dar care este însă fundamentală pentru condiția umană. "Destin Scindat" este o poveste de dragoste, o călătorie psihologică a celui care se confruntă cu o astfel de pierdere și cu procesul de doliu, precum și o odă închinată puterii pasiunii umane, chiar și atunci când nu mai există nimic senzorial care s-o susțină.

Acest roman ne relevă, mai presus de toate, pasiunea dintre Gabriel și Ada. Întâlnirea lor începe cu un *coup de foudre*, continuă cu o căsătorie extraordinară și se termină cu sinuciderea bruscă a Adei. Sinuciderea ei este de natură existențială: nu există motive raționale

sau materiale pentru aceasta. Ada pur și simplu decide să-și pună capăt vieții.

Ființele umane nu pot alege să se nască, dar ele pot întotdeauna alege moartea. Gabriel este confruntat cu consecințele alegerii brutale a soției sale. Deoarece prietenia și pasiunea lor fuseseră atât de puternice, el se confruntă cu pierderea ei ca o durere de neconsolat și de netrecut. Prietenii săi, cunoscuții, membrii ai familiei - chiar și preotul - nu-l pot convinge să depășească această pierdere și să-și continue mai departe viața, poate chiar cu noi parteneri. Desigur, după cum sugerează și titlul "Destin scindat", există o fragmentare între el și cei din jurul său; între dragostea lui disperată, care își găsește expresia numai în nostalgie și durere, modul mai pragmatic de interpretare și consiliere prin care aceștia încearcă să-l ajute să facă față morții Adei. În același timp, alegerea Adei creează o păcăpăstie între ea și iubitul ei - moartea ei - care, chiar și cu dragostea lui eternă, nu o poate depăși.

Pe de o parte, o poveste a triumfului dragostei asupra morții, pe de altă parte, o poveste despre alienarea umană în fața suferinței. "Destin scindat" sondează profunzimea inimii umane și descrie experiențele emoționale care ne marchează viața cel mai mult. Cu siguranță Viorica Hagianu se distinge ca o scriitoare abilă și prin versatilitatea stilului ei literar: de la pasaje lirice care descriu povestea de dragoste dintre Gabriel și Ada, la descrierea regretului lui Gabriel și a disperării după sinuciderea ei. Distingem de asemenea și vocile colocviale ale personajelor secundare, pline de viață și capturate prin limba vorbită, care ne aduce aminte de stilul literar a lui Celine. Toate elementele ale acestui "Destin scindat" se unesc pentru a crea un roman care merită citit și o poveste de dragoste de neuitat.

Valentina BECART

Și-a fost un fulger...

Eu am venit pe lume
cu un țipăt
și nimeni n-a văzut
drapelele de luptă
fluturând
pe câmpiile pline de cruci...

Ei mă strângeau
la piept
și-mi vorbeau cu vocea
stinsă
a străbunilor
și nu vedeau nimic...
numai eu le-am întâlnit
privirile
în amurguri
cuprinse de flăcări...

...și-mi cântau duos
ca o legănare de ape
și nimeni n-a văzut
fulgerul
ce-a despicat cerul
și-a ucis în inima-mi
tânără
speranța nemuririi...

Ei mă strigau pe nume
și credeau
că mâinile-mi fragile
căutau mângâierea...
dar pumnii strânși în tăcere
cereau răzbunare...
răzbunare...

Din jurnalul unei zile (în mijlocul singurătății)

Craterul vulcanilor se deschidea
amenințător
sub povara gândurilor
„Tot ce nu mă ucide mă face mai puternic”!
bietul Nietzsche!
ars de suferință a ridicat sabia împotriva
„Dumnezeului”
ce l-a lăsat singur
în fața filosofiei sterile...
cum să poți locui într-o singurătate din care
sunt izgoniți
zeii și legendele?

Unde sunt tainele lumii care au fost făgăduite
materiei întrupate?
numai Everestul mai poate oferi un răspuns

acolo sus... lumina-i darnică, ocrotitoare, și poți
avea
un dialog sincer cu cerul – înfruntându-i
nepăsarea...
ori totul, ori nimic!
mult mai periculos este să privești în jos... spre
inima vulcanilor
ce nu cunosc toleranța
și nici speculațiile metafizicii...

Din jurnalul unei zile (existență și neant...)

Pe fâșia îngustă dintre existență și neant
sunt salbe de lumini ce-și joacă fericirea
pe-o lance ascuțită
adesea, îndrăgostiți visători și-au întins
mâinile
tremurânde
spre nepermisul joc
cu laurii pe frunte sfârșeau frumoșii
nebuni
cine n-a jinduit tărâmul
îngemănat cu poezia și muzica sferelor?
orbiți de fulgere străine îngenuncheau
cu fruntea în țărână
și blestema pământul
se legănau salcâmi și florile își răspândeau
parfumul
și frumusețea lor păgână
sunt salbe de lumini în jur
și lănci cu urme de sânge
nu-ți fie teamă!
apropie-te măcar un pas și-mbrățișează
jocul
cu nefireasca-i
liniște de înger
și ce fugară moarte se ascunde
în umbrele promise nemuririi
pe crinii albi striviți în palmele
nevindecate
de vise înflorite
sunt pete de-ntuner
ce-aduc cu rănila lăsate
de-o lance ascuțită....

jumătate - amăgire...

jumătate - hohot de râs

tresar la gândul
c-am ucis
menirea mea
norocul...

Zadarnic caut umbre
în copacii goi
și-n frunzele jelite
doar de ploi
o oază...
zadarnic...

Marian HOTCĂ

Ecou

Am mâncat până la urmă din Mărul discordiei
și-a fost excelent, încât pe zidurile
ciopârțite ale inimii mele
au crescut vorbe ascuțite de venin

o viperă tânără cu ochelarii de fum
sunt eu în această seară neesențială;
și-mi caut prada între cuvinte lacome,
neîmblânzite și golite de untdelemnul cumpătării

cu dinții, feroce mușc din carapcea
ecourilor fluide ce zboară haotic
în mitologia realității malefice;

îmi iau și scutul de oțel fabricat
din stihuri și distrug invazia
acestor ecouri irezistibile

cu poezia neagră escamontată
în geneza unui război astral.

Vis de rugină

La templul florilor albastre
eu am sădit lumina
stelelor apuse-n funinginea
boltelor sângerânde.

Înalt eram ca Sfinxul
sub sabia de cenușă
când colindam haotic
cosmosul de petale...
și le sorbeam mireasma
din neguri roșii de lumină,

dar azi când sunt o sabie oțelită
în oglindirea florilor de seară
mi-e frică și de ploaia
ce-o să cadă
pe vise de rugină.

Versuri pe carte

Am doar litere de scrum...
Închise în templul livresc
Și zâmbete pale mistuite de fum
În cosmosul cărturăresc.

Două cuvinte suspendate-ntr-o carte
Și-ndrept armonia din haos
Când fila astăzi se împarte:
Între muncă asiduă și repaos.

Am pus și trandafiri între pagini
Să înflorească uscatele cuvinte,
Dar frunzele au muzezit pe la margini
Și au rămas ca înainte:

La fel de albe, necăjite
Uscate lipsite de valoare
Poate gri și agrofite...
Moarte, pline de paloare.

Început

Eram odinioară o șoaptă migratoare
printre flori arse de crin
și căutam rătăcindu-mă
între clipe difuze
semințele de cenușă ale eternității.
Doar sufletul lacrimilor arse
s-a desprins de pe corola vetustă a florilor
și a scos din uscăciunea lor
amintirile oarbe
ale amurgului.

Atunci cosmosul ca o pajiște de lumină
a cernut ploaia speranței
pe lebedele albe din văzduh
ce îmbrăcau cu zile
noul an abia născut.

Îngeri

Noaptea,
îngerii se nasc din cenușa stelelor apuse
în pleoapele negre ale cosmosului.

Și văd cum din lună
se mai prăbușesc vise oarbe de lumină
pe fața mea îmbătățită
de somnul închis al tăcerii.

Un chip surd de lucire îngenunchează
în fața vântului glaciari
ca nu cumva să-i înghețe strălucirea,
dar vântul năvalnic
i-a împietrit lumina divină
făcând-o țurture de vise
la streășina gândurilor mele adormite.

Poezie pentru furnici

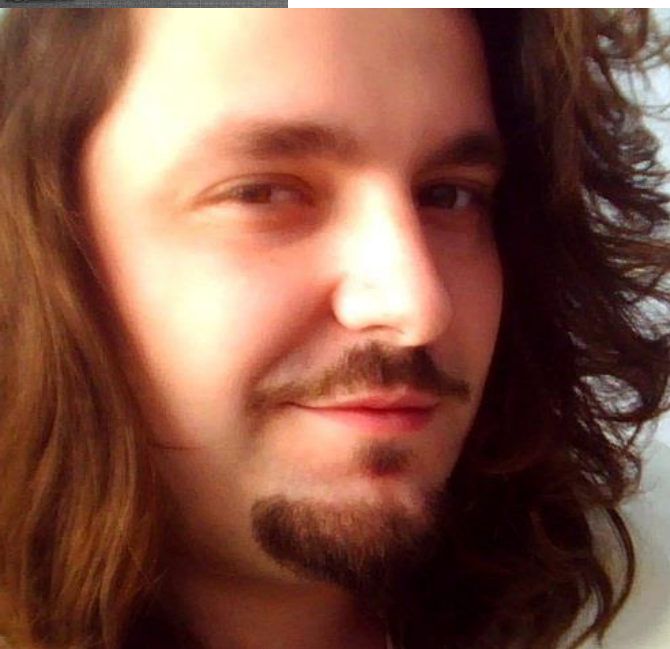
În cavouri de furnici
clipele neesențiale
zboară ca și licurici
într-un timp agale.

Și suspină sub pământ
cântul moale de sirenă,
sobru fără de cuvânt
palid ca o euglenă.

Sunt o piatră dedublată
în abisul sufletesc,
poezie reciclată
într-un aparat lumesc.

Sacii eu îi car în spate,
grei de somn și fantezie
și cu tropi de albe șoapte
ca să-ți fac o poezie.

Nicolae BALDOVIN

BaldoVinul

Timpul trecut prin alcool, așa cum spirtul e trecut prin pâine. Știi, e întrebarea aia pe care o pune-n cârciumă întârziatu'. De când sunteți aici? De atâta bere, se răspunde și se indică tacticos recipientul de conservare a timpului. Da, timpul se conservă. Tragi de el sau dai pe gât moment după moment, depinde de cât ești dispus să cheltuiești. Fiecare cu cât își permite. Se îmbuteliază, se trece prin filtre, se prelucrează, se pune în butoaie. Trebuie ținut bine, în spații întunecate și răcoroase ca să nu se strice. Îl mai scoți la ocazii speciale, îl consulți, îl treci prin minte și te-ajută să-ți treacă, se petrece la petreceri. Treaba e că numai vinul mai lasă ceva pe fundul paharului. Cu condiția să fie d-ăla autentic, de țară, tare, care te ia de ochi din prima și care-ți dă palpații de toate felurile. Vinul bunicilor, ăla greu de dus. D-ăla de face valuri pe la chermeze și naște mahmureli crunte. Îl cauți în toată casa, prin debarale de existența cărora nu știai până atunci, când te lasă iubita pentru un bou. Evident, în afară de tine, toți sunt boi. Oricum, cred că d-asta îl prefer. E singurul care îți mai lasă ceva indicii despre cum a trecut timpul. Mă gândesc și eu că stau pe-aici de nu știu când. Stau de m-au uitat sfinții, cum se spune. Am vinu'-n nume și sper, fiindcă nu mai am de cheltuială, să nu se facă oțet.

amico instant

Amigo instant coffee. Fumatul poate să ucidă. Sunt certitudinile ce le-am pus pe masă de la bun început. Ca să fim clari. Împărțim o țigară. Jumate-jumate. Hârtia e ca lenjeria dintr-o cameră de hotel. Se murdărește la fiecare atingere. Tragem dintr-un tutun învelit în cearșafuri furate de pe paturi nupțiale. Pătezi albul fin, de mătase, al filtrelor de Kunt. Rujul tău dă semne clare că buzele tale au apucături dezvirginale. Suntem gata să naștem între noi un început de trunchi de arbore genealogic. Tu vii cu scoarța, proaspăt rasă, eu mă insinuez cu restul. Suntem crenșile ce cresc la capătul

Boem@ 2 / 2014

întrepicioarelor noastre. La celălalt cap al clipirilor e un foc de artificii. Îmi pot da seama sigur. Sunt singurul bărbat ce ghicește-n licărirea ochilor. Ești singura femeie cu licurici pe creier. În cele din urmă ne-ntoarcem privirea. Pe noptieră, pe pereți, pe mese, pe jos, pe unde apucăm. Spate în spate pășim spre the dark side of the bed. Revenim la Haos. De unde, până la urma, a-nceput totul. Facem schimb de imagini ca surprizele cu mașini când aveam dubluri. Amico instant ce-om fi, doar fumatul poate să ucidă!

soneria de la ușa cortului

Îmi aprind o țigară invers. Adică de la filtru. Toți din jur se pun pe râs. Lucrurile nu stau exact așa cum par sau impar. Într-un alt univers, îmi spune cuantica, aprind țigara de unde trebuie. Aici mi-am luat libertatea s-o fac cum vreau. Într-un alt univers femeia trimite bărbatul la cratiță. Acolo se știe că cei mai buni bucătari sunt bărbații. Aici pisicile mă aleargă pe străzi noaptea când vin de la muncă. În acel univers Alt, chiar eu mă plantez mieunător direct în brazda din sânii femeilor. Aici observ în fiecare toamnă cum fruzele cad de pe pământ în copaci. Acolo, în lumea Alta, scriitorii scriu despre cum ar trebui să scrie cel ce stă sub copacul care își adună frunzele de pe jos. Țasta e pentru mulți copacul interzis. A fost și în Eden. Doar că acolo și-a pus țărână în cap. În Eden frunzele erau doar pentru oameni. În lumea asta oamenii nu-și mai acoperă părțile intime. Umblă cu ele pe stradă fâlfâindu-și părerile. Aici existența se dă pe de-a moaca, care cum apucă, nu te-ntreabă nimeni. În Alt univers se câștigă. Așa e cel mai bine, zic eu. Îmi sting, deci, țigara de la filtru și mă urc în primul dintre ultimele tramvaie. Sunt foarte atent la trepte. Sunt numai ochi și urechi. Mă duc să-mi întâlnesc jumătatea sau cât o mai însemna din mine. Eu sunt amorezul acela ce se așteaptă cu flori la ușa cortului.

când totul îți e clor

Care-i treaba cu soarele iarna? Nu mai păcălește pe nimeni oricum. Amintește de un fel de fericire. Iar să te bucuri de soare în perioada asta, e ca și cum ai încerca să te violezi singur. E ca o remiză într-o partidă de sex, evident cu porțile-nchise, încheiată cu scor alb. Și-n jur e totul alb... bla-bla, ar începe să-și aranjeze cuvintele-n pagină, precum cravata sub gulerul cămășii, un scriitor din alte timpuri sau unu care și-a uitat inspirația, expirația poate, pe-atunci. Ochii mei s-au învățat să vadă altfel albul. E puțin pătat, precum blușița uitată a iubitei pe umerăși. Albul pe care-l știu eu, duhnește în scrumieră, terminat pân' la filtru, batjocorit, plin de scuipat și călcat în degete. Uneori mă enervez și băga-mi-aș albul în mașina de spălat, îmi dau seama că dacă mi-aș scutura scula de prea multe ori după ce-mi termin treaba mi-aș păta doar imaginea nu și lenjeria. Lucru manual. Acolo, la atelier, aveam halate albe. Cam de pe atunci am început să depistez albul perfect, albul sigur, albul pur. Și uite așa, imaculată-i fiecare pagină

(continuare în pag. 31)

pe care am scris-o, dar știu că ăsta-i albul ce durează. Chiar și părul meu din cap, dacă stau să mă gândesc, nu se simte prea șaten. Deci care-i treaba cu soarele iarna?

În imediata apropiere a nimănui

M-am întâlnit într-o zi cu poetul Nuștiucine, îmi zicea c-a scris nu știu ce. Suntem prieteni vechi, amândoi scriitori, relativ cunoscuți pe aici pe la noi. Nuștiucine și cu mine suntem din același oraș, stăm chiar în același cartier, o vreme am stat și-n același bloc. Acum, sincer să fiu, nu știu cine mai stă pe aici, nu mai cunosc pe nimeni, apar mereu fețe noi, se tot mișcă lumea. Dar am observat că toți mă știu pe mine, ca cel care umblă cu Nuștiucine, care face nu știu ce, care merge nu știu unde și trăiește oarecum.

Cu noaptea-n gât

Mă duc să mă fac clătitar. La ora 17 tre' să fiu acolo. Mă duc să întorc la clătite. Îmi iau umezeala din ochi, o pun pe degete și întorc. Așa cum mă pregătesc să întorc, de fiecare dată când adorm, filele zilelor. Să le umplu cu gemuri așa cum gemetele îmi umplu mie visele. Iar visele mele au aromă de gutui fierte la ceaun. Noptile stau prinse într-un borcan de Nutella. Le mai întind în fața ochilor chiar cu furculița de la capătul lor. Dimineața întorc, deci, altă clătită în care așez noaptea trecută. În meseria asta nu-i loc de nopți pierdute. Asta o să mă coste, la sfârșit, când se face remunerația. Îmi împachetez, astfel, în fiecare zi, nopțile, și mi le vând ca pe povești pentru copii. Știu c-o să fac asta pentru tot restul vieții. Sunt clătitar, dar cel puțin nu vând gogoși.

FOTO: ROLAND FLORI VONIESCU

Florina BULZAN

Sardinele

*Sami, sardina, este supărat,
De viața în grup, s-a cam săturat.
De mulțime se simte agasat,
De șir, ritm și rimă i s-a aplecat.*
Sus sardine înșirate,
Jos sardine-aliniat,
În față sardine, sardine și-n spate
Oriunde te-ntorci, sardine-ordonate.
E greu să fii o sardină:
Ți se cere ritm și rimă.
Crezi cumva că-i veselie
să trăiești în gălăgie?
Numai o sardină știe:
"Vreau aer, vreau libertate,
Vreau spațiu, singurătate,
Nu mai vreau mișcări ritmate
Și nici șiruri ordonate".
Deși nu-i ușor, Sami a plecat.
Fără vreun regret, el a evadat.
Șirurile dezmembrate,
Ritmurile deraiate,
Sardinele întristate,
În spate au rămas toate.
Iar acum Sami e liber. E singur. Fără ritm, fără
șir, fără rimă.
E doar o simplă sardină.
(Scuzați! rutina e de vină)
Oceanul e atât de frumos, de viu. Plin de culori.
Sami admiră cu nesaț frumusețile
ce îl înconjoară.
Meduzele și corali,
peștii clown și calamarii,
balene, căluți, delfin ...
Nas în nas cu un rechin!
Nu avea de unde să știe bietul Sami
că rechinul e dușmanul cel mai temut.
Nu se putea feri de el, nici de-ar fi vrut.
Din adâncuri, de niciunde,
brusc și pe neașteptate,
Sardinele supărate,
apărură ordonate,
ca-n armată aliniat,
pe șiruri nenumărate.
Iar Sami, s-a pierdut imediat
în șirurile lucioase și mișcătoare.
Rechinul confuz, amețit, aiurit s-a retras
în adâncul oceanului. A pierit.
*Sami, sardina, în șir așezat
Înoată acum, în ritm cadențat.
Lecția simplă Sami a-nvățat:
De șir, ritm și rimă poți fi apărat.*

Ioan VASIU

Păcat

Păcat că se mai stă încă la coadă,
 Păcat că unii dorm în parlament,
 Păcat că viața-i ca și o șaradă,
 Păcat că unii scriu fără talent,
 Păcat că și speranțele-s la rație,
 Păcat că amintirea-i fără gust,
 Păcat că lunecăm înspre inflație,
 Păcat că drumul nostru-i prea îngust,
 Păcat că buzunarele sunt goale,
 Păcat că bișnițarii-și fac de cap,
 Păcat că unii-s aplecați de șale,
 Păcat că alții-n piele nu-și încap,
 Păcat că ne plâng morții-n cimitire,
 Păcat că liniștea-i un vis sublim,
 Păcat că am uitat de fericire
 Păcat că nu mai știm să ne iubim,
 Păcat că se mai strigă-n gura mare,
 Păcat că se înjură și-n ziar,
 Păcat că rana încă ne mai doare,
 Păcat că viața-i ca un balansoar,
 Păcat că omul bun e-un biet stingher,
 Păcat că hoții-n juru-ne roiesc,
 Păcat că și destinul ni-i șomer,
 Păcat că cerșetorii se-nmulțesc,
 Păcat că-n somn copiii mai tresar,
 Păcat că n-avem timp să năzuim,
 Păcat că banu-i ochiul dracului murdar,
 Păcat că am uitat să mai zâmbim...

Romanță

- cântată numai de femei -

Să ne iubim. Miroase-a primăvară.
 Sărutu-n colțul gurii-a răsărit.
 Din casă ne scot visele afară.
 Să ne iubim, cum nu ne-am mai iubit !
 Să ne iubim. E-atâta fericire.
 Prin noi trec două cârduri de cocori.
 Cuvintele n-au timp să mai respire.
 Să ne iubim într-un căuș de flori !
 Să ne iubim. E viața prea frumoasă.
 Din șoapte să ne facem așternut.
 Să ne iubim, mereu ca la-nceput.

Romanță

- cântată numai de bărbați -

femeia – fructul care ne îmbie
 femeia -curs de fluviu înspumat
 femeia – cea mai lungă poezie
 femeia – șarpe tolănit în pat

femeia – visul care ne dezmiardă
 femeia – vinul dragostei spumos
 femeia – foc în stare să ne ardă
 femeia – drumul străbătut pe jos

femeia – a plăcerilor cometă
 femeia – al visărilor șirag
 femeia – veșnica armă secretă
 femeia – iad și rai ce se atrag.

femeia – zbor de pasăre măiastră
 femeia – al naturii nobil dar
 femeia – țarm abrupt de mare albastră
 femeia- răul nostru necesar...

Teamă de târziu

rătăcesc de-o vreme într-un ritual
 de speranțe oarbe, mute, efemere
 e târziu în suflet ca într-un spital
 obosit de doctori și infirmiere

roade doru-n oase ca un șoarece
 agravându-mi parcă rănile necoapte
 e târziu în mine ca-ntr-o gară ce
 geme și așteaptă un rapid de noapte

iarna-i pe sfârșite dar e încă grea
 ca o amintire care se destramă
 e târziu Maria și-n iubirea mea
 fără tine-ncepe să îmi fie teamă...

Dor de Eminescu

mi-e dor de Eminescu uneori
 amurgul pare-un flux în ochi rășfrânt
 poemele mă dor ca niște flori
 ce-și scutură petalele în vânt

mi-e dor de Eminescu uneori
 ca ploilor ce caută pământul
 parcă-l zăresc trezindu-se în zori
 sub teiul care-și leapădă veșmântul

de-atâtea frunze care mor căzând
 cuvintelor li s-a făcut urât
 în nopți de iarnă cu luceafăr blând
 mi-e dor de Eminescu...și atât !...

Viorel BUCUR**carnea ei de neliniște**

cum să nu ții în tine tristețea
când e singurul trofeu
cucerit fără trudă
/doar o mică parte
din privirea aruncată peste umăr/
(we were the champions, we were the champions
numai freddy era atunci mai trist
știi bine
el era mult mai trist)

să-ți spun ce vom face
când zilei îi va crește o oră în plus
ca o tumoare neoperabilă
să-ți arăt
cum vom mobila căsuțele goale
pustiite în descântecul melcilor
/melc, melc, ce-ai făcut/
vom păstra doar în mijloc ceva
patul
rotund
și gol
ca un răsărit neprivit de pe mare
/nici o urmă de alb printre noi/

iar lumina
va-ndura fără jale
unghii adânci
împungând carnea ei de neliniște

spectaculoase
florile noaptea
când beau oxigen
și plâng
sub formă de inimă

cum aștepți

seară de seară
atât de-nalte trunchiuri de mestecăn
sub bolta dansatoarei de flamenco

olè
șuieră bărbații încet
femeile ascund ochii copiilor

dar nimeni
doar marea
miriște verde tăiată cu cuțitul în mijloc
de parcă ar trage după el un tractor
o brazdă nesfârșită

atunci numai atunci

era
ca și când cineva ar fi ieșit pe balcon
să ude flori de mușcată
oamenii iubeau roșul lor sângerieu
căzut înspre ei de sus în jos
și-l vărsau peste tot
despicând voioși vene imagineare
cu priviri ascuțite

de fapt
doar copaci cu toamne în cârcă
spălau trotuarul cu trecătoare frunze

și nimic
dar absolut nimic nu cerneau
ochii tăi de meduză

cineva
se uită la mine de sus
mi se înșurubează în creier
și se-mprăstie-n mine
ca un pumn de nisip
oare de ce nu respir
ochi rotunzi
și priviri indiscrete?

fuga din viscol

scot capul în noaptea străină
ca și când
mi-aș înmuia degetul în cafeaua altuia

mă cauți
să-mi arăți că exist
altfel la ce fuga din viscol?

uneori
dorm cai răsturnați
peste coamele nude

când
de mult
ploaia-și rostogolește stropii
peste umerii fetelelor
ce rotund ți se udă tricoul

Menuț MAXIMINIAN

Rânduieți

Eram credincios
Ca fluturii,
Ca marea,
Ca florile din grădina îngerilor.

Pe cărarea de la moară,
Cu sacul de uium în spate,
Apare credința.

Dumnezeu salută lutul,
Iar norul negru,
Retras pe ritm de fulgere,
Îl arată cu Evangheliile la inimă.

El dă putere albinei
Să facă floarea miere,
Prunii-prune, merii-mere,
Rânduind toate.

Pe drumul de pe coastă,
Lelea Marta așteaptă Învierea.

În zbor

Credința zboară
Dincolo de munți și de ape,
De cer și de pământ.

Copilul vesel se roagă mai ușor.
El este lângă înger zi și noapte.
Clopotul anunță peste sat slujba,
Biserica mică devine mare.
Îmbrăcată în flori,
Cu un covor de trestie pe jos,
Își așteaptă mirele.

Prin văzduh și pe ape
Plutește ruga,
Ploaia spală nedreptatea,
Întru așteptarea miracolului.

Îngerul i-a interzis să vorbească.
De acum, din mormântul de sub ierburi,
Se vor auzi doar suflări de rugă
Până la a doua venire.

Sufletul Pasăre

În Lumina Lumii, sus, tot mai sus,
Își deschide aripile, mari cât Cerul.
Zborul lent desenează flori de măr.
Sufletul om este în siguranță.

Păsărea duce sufletul la rai,
Până la a doua Venire.
Pe stâlpul credinței,
Se înalță iertările.

Pe o aripă e speranța,
Pe alta e iubirea.
La mijloc de trup o inimă,
Care bate pentru El.

Mască

Moartea rânjește prin sticla fumurie.
Își așteaptă prada.
Râde, apoi plânge,
Iar sufletul e acum fluture.

Dealul a venit la vale cu pădure cu tot.
Drumul a fost acoperit.
Altă viață nu mai poate fi aici.

Moartea își schimbă chipul, ca o salamandră.
E peste tot, albă sau galbenă, neagră sau sură.
Sub pat sau pe tavan, în oale sau în sobă.
Vine din aer, din apă, din pământ, din foc.
Își arată dinții. Iar cei dragi îi cad pradă.
Până la a doua venire mai e cale...

Părintele

Iartă, părinte, păcatul,
Rămân în faza mocirlei,
Cu sufletul sugrumat!

Dacă biblioteca ar fi o cruce,
M-aș răstigni în cuvinte,
Aș sta nopțile între cărți,
Să le fac zile întru silabe.

Clopoțele bat,
Mă cheamă prin vifor spre mânuire.
Iar eu, netrebnicul,
Nu am puterea să mă ridic.

Doamne, dacă aș ști că suferința-i un dar,
Aș răbda săbiile ticăloase,
Aș pune mâna pe stele,
Te-aș urma în cerul de sfinți.

Urmele sfinților

Fiecare cu sfântul lui,
Fiecare cu gândurile lui,
Fiecare cu păcatele lui.

Urmele sfinților,
Pline de lacrimi și rugăciuni,
Sunt aievea.

Asemeni porumbeilor,
Sfinții au pacea lor,
Zborul lor,
Rugăciunea lor.

Sfântul și tâlharul
Se roagă împreună.
Dumnezeu îi îmbrățișează,
Întru moarte, spre Înviere.

Cezarina ADAMESCU

UN ALT FEL DE TABLETE ȘOTRON

(Melania Cuc, „*Mersul pe apă*”, Editura NICO, Târgu-Mureș, 2013)

Trebuie să mărturisesc că de multă vreme, scrierile Melaniei Cuc exercită asupra mea o fascinație deosebită. Adeptă a Boemei literare, nonconformistă, originală, artista și scriitoarea (și poeta și criticul) Melania Cuc este exponentul creatorului cu multiple valențe artistice, toate creațiile ei, fără excepție, purtând amprenta excelenței.

După ce s-a afirmat plenar în jurnalistică, în scrieri epice de largă respirație, în arta plastică, ea a îmbrățișat din nou poezia, ca pe prima iubire, pe care nu o uiți niciodată. Nu degeaba spune: „*Am scris primul meu poem la opt ani / Pe un maculator de 50 de bani bucata*” (*Generație*).

Scrisul pentru Melania Cuc este ca mersul pe aer. Desigur, cu aripi de zefir, fluturând. Romanele ei fundamentale o propulsează în topul celor mai bune scriitoare române. Tabletele-Șotron din cartea cu același titlu, o singularizează din punctul de vedere al ingeniozității și spontaneității creative.

Deschizându-i și această recentă carte, am simțit nevoia, mai întâi, de a mă curăța de toată mîzga lumească, pentru a păși în camera intimă a sufletului poetei. Pentru că nicăieri nu-l poți cunoaște pe autor, mai bine decât în propriile sale cuvinte. Și nu cuvinte conectate la fenomenele circumstanțiale care ne barează drumul spre adevărata literatură și artă, nu gusturile îndoielnice ale preopinienților zilei, snobi și ghiftuiți cu kitsch-urile aducătoare de venituri grase în buzunarele doldora, ci cuvinte descălfate și primenite, pentru a intra curate-n altar, acolo unde are loc adevărata epicleză.

Înainte de a citi primul vers, sorb o gură de apă sfântită pentru ca gândurile și cuvintele să ne fie în consonanță, în empatie firească și să le culeg din pagină ca pe cireșele de pe creanga copilăriei.

Imediat se instalează în mine o stare specială de grație. Mă molipsesc și trec prin odăile cărții pe vârfuri, ca să nu tulbur odihna îngerilor.

În clipa aceasta, nimic nu mă poate face mai fericită. Aștept parcă să treacă Dumnezeu prin dreptul ușii mele, și eu să-i simt respirația. Și poeta-mi spune, încă de la început: „*O firimitură din viața mea / Stă în oglindă cu felia ta de pâine albă*” (*Șunca și vinul*).

O firimitură și încă o firimitură, până se adună douăsprezece coșuri pentru vrăbii și ciocârliei, resturi de la festinul de pe munte, când Isus a hrănit cu 5 pâini și doi pești, cinci mii de oameni adunați să-l asculte, fără să mai pună la socoteală femeile și copiii.

Aidoma filozofului care spunea: „știi că nu știi nimic” – concentrând în această frază cel mai cumplit adevăr, acela că nu vom putea cunoaște niciodată lumea îndeajuns și că, oricât ne-am strădui, rămân atâtea lucruri neînțelese, Melania Cuc își începe aventura mersului pe apă, cu o constatare menită să arunce o privire fugară asupra condiției umane: „*Nu știi mai nimic despre lume*”. Și asta, după ce o viață întreagă s-a aflat printre oameni, în calitate de ziarist, de scriitor, de artist.

Sfântul Francisc, în ceasul morții și-a chemat frății în chilia lui și le-a spus: „*Frăților, e bine să începem să facem câte ceva, căci până acum, n-am făcut mai nimic*”. Exemplară probă de smerenie, într-o lume în care, dacă cineva ouă o mărgică, cotcodăcește de parcă ar fi făcut un ou de aur.

În schimb, trimiterea la lumea înțesată de Irozi și Irodiade, de Salomei despuiate de tot, în care viciul, incestul, prostia și trufia biruie aproape întotdeauna, Melania Cuc spune cu simplitate: „*Eu? / Eu sunt o ignorantă, / Nu știu nimic despre lumea în care / Chelnerul poartă pe o tavă de aur / Capul lui Ioan*” (*Șunca și vinul*).

E limpede că, între idealurile urzite o viață întreagă și realitatea care te sugrumă, te înăbușă, te plesnește peste față, după ce ți-ai părăsit până și visele de copil și nu mai crezi nici în legende, al căror înțeles îți scapă mereu, e preferabilă comoditatea rutinei, de vreme ce toate orizonturile de așteptare s-au întunecat de-o vecie: „*Locul este vacant în legendă / Și alt Manole o așteaptă / Pe Ana / Să fiarbă ceaiul la bucatărie. / Cea mai mare parte din mine / Țipă, se revoltă, apoi se împacă cu toate / Precum o cadână / În fața pruncilor noi de mătase. / În zorii mahmuri ca poetul alcoolic, / În capod negru și un strop de Aqua Guerlain / Sufletul meu se furișează / Prin orașul cu felinarele / Stinse de un lampagiu nevăzut*.” (*În papuci noi*).

În acest caz, e preferabil să spui: „*Plec de acasă, / Evadez / Pe când tu dormi fericit / În patul cu baldachinul ciuruit de molii*.” (*În papuci noi*).

E uimitor cum autoarea reușește să construiască, precum copiii pe plajă castele supraetajate de nisip, din elemente simple, ca de pildă: „*geanta burdușită cu vise interzise copiilor*”, dintr-un flacon cu

(continuare în pag. 36)

parfum preferat, din lucruri mici care-ți pot aduce dramul de fericire sau cel puțin de mulțumire, - un edificiu superb unde să adăpostească, de privirile viclene, ce e mai prețios pentru ea și cei scumpi ai ei: speranțele încă treze, visele încă nevisate, cuvintele nescrise și necitite, gândurile nerostite, gesturile neduse la capăt - averi neprețuite care nu încap pe nici o terezie.

Cine să mai știe gustul aceluia fruct al pământului, de vreme ce, culegătorii de cartofi au adormit pe lan, toropiți de soarele lănced, opoșiți de răsuflarea bourilor din însemnele heraldice?

Parcă sunt țărani lui Corneliu Baba ațipiți între răzoare cu mâna dreaptă sub cap, cu pălăria decolorată pe ochi, cu picioarele strânse, perpelindu-se pe țărâna fierbinte. Asociații neașteptate de imagini, dau un efect spectaculos acestor mici tablouri după natură, cu oameni, bouri și ceai de soc fier la primus.

De fapt, ce sunt aceste mici instantanee lirice altceva, decât bucăți sfâșiate din pânza vieții, atârnată pe un catarg? Până și „*dimineața e răgușită și cu albeață pe ochi*”. Notății lapidare precum îmbucăturile de pâine la o cină frugală. Fapte diverse. E clar că Melania Cuc are un stil inimitabil, format în jumătate de veac în care s-a bucurat de prietenia cuvintelor.

Ea știe să esențializeze în chip magistral, a dobândit exercițiul perfect al graiului aproape sibilinic, sugerat, inefabil, dincolo de vorbăria practică acum, precum cea de pe stradă, de poezii care socot o virtute să-și deverseze frustrările-n pagină.

Lumea ei este un amestec subtil de verosimil și neverosimil, de realitate și vis, de cele mai îndrăznețe construcții din cărămizi de aur și diamant, înfipte-n gingiile de lut ars ale sinelui.

Bijuterii. Pandantive. Văzute și nevăzute, așezate la piept, la încheietura mâinii, la glezne, la lobii străvezii deveniți rozalii, în soarele dimineții. Acestea sunt poemele găsite în urma **Mersului pe apă**. Pe Marea Tiberiadei, vecină cu Dunărea noastră.

Altădată, Melania Cuc afirmă: „*Sunt proprietarul unui lan de ovăz înflorit*”. Cu Melania Cuc aluneci direct în poveste când nu te aștepți, când despre un mânz cu corn în frunte, când despre „*un câine bătrân în lanțul ruginii*”. Într-o sumedenie de ipostaze se prezintă poeta sub ochii noștri: când executând piruete de jucărie mecanică sau spunând: „*sunt un trișor care joacă zaruri la stălpul infamiei*”; „*fumând cu chiștocul ascuns în palmă*”, când îmbracă „*aceeași ginși / Din piele de șopărlă sintetică*”, sau vânzând „*petrol lampant la promoție!*”

Un univers straniu, plin de personaje la fel de ciudate, în care poeta e un observator acribic al realităților pe care le dezvăluie răspicat, în stilul jurnalistic, atât de familiar: „*La fereastra fără mușcate, / Cu literele scurgându-se dintre pagini / Încerc să citesc ceea ce a mai rămas / Din generația ce umblă pe stradă / Cu sacoa goală și capul tras / Între umerii paltonului de la second-hand.*” (**Generație**).

Se observă multe detalii ale unei existențe banale. De altfel, poeta spune: „*Aflu cam tot ce-i negru sub unghie în această lume*”.

Dar mai există o speranță, pentru că, spune Melania Cuc: „*Eu încă alerg după fluturi prin lume / Cu drezina gâfâind după mine ca scoasă din minți*”.

Sau: „*La urma urmei sunt ceea ce sunt, / Umbra unui obiect de lux / Înghesuită în cutia de scule / a unui insignifiant salahor,*”

Intri neinvitat în lumea creată parcă anume pentru tine, ignorând Turnul Babel, Arca lui Noe, Deșertul din Galileea, smulgi „*floarea vinului*” oțetit peste care planează un roi de efemeride bețive. „*Mergi parcă pe picioaroange de sticlă*” – până-ți apar în privire: „*Un șoim, / Un cal, / Un cavalier*”.

Și ce altceva este cartea aceasta decât, încă „*o lecție de supraviețuire / În cadrilaterul meu din ipsos comun*” (**Cadrilater**).

Un spațiu de grație unde poeta declară: „*Aici voi ridica mănăstire cu rugăciunile mele*” (**Serenada**).

Bucuria scrierii, a consemnării faptului divers, trecut prin filtrul personal, îi dă puterea să spună: „*Sunt în pace cu mine / Aici, sub cupola de sticlă a menajeriei / În care tigri adulmecă carnea vie / Ca pe o floare matură de hibiscus sălbatic*” (**Cufărul cu nituri de aramă**).

Monologuri, dialoguri fictive cu o persoană, de bună seamă inexistentă, un fel de alter-ego care-i stârnește închipuirea. De fapt, tot scrisul pe hârtie rămâne: „*Și tot ceea ce îți spuneam la micul dejun / Este poezia pe care o voi scrie / În genunchi, pe un trandafir de hârtie.*” (**Mersul pe apă**).

În ton mereu autopersiflant, autoarea scrie un poem magistral, „**Pe înțelesul cailor**”: *Mi-ai dăruit un dicționar cu copertă / Din iarbă. / În fiecare zi învăț pe de rost / Câte o pereche de cuvinte / Pe înțelesul cailor care dansează / Vals vienez. / Un singur circ, în oraș / Și drumul meu către casă e alb. / Sandalele umblă fără tălpi și fără picioare / Trag chenare în discul / Pieței cu fântâni strălucind de monede. / Doar un turist și o mie de griji / Traversează pe culoarea roșie / Norocoșii stau în ultimul rând / La spectacolul care începe. / Clovnii zăvorăsc ușile. / Amazoanele își fac numărul fără cravașă // La noapte voi întinde singură cearșafuri / Și cu argint picurat voi sufoca lumânările. / Voi ciocni până la cântatul cocoșilor / Porțelanuri fine, de Mainssen*”.

Crâmpoie de aventuri existențiale în care nota personală e dată de harul extraordinar al autoarei de a selecta ineditul, neprevăzutul, din banal, în asemenea măsură încât te fac să-i împărtășești aceste stări de grație și să te cufunzi în ele cu voluptate, până aproape de identificare.

Aceasta este Melania Cuc, jucându-se iscusit de-a cuvintele în fermecătoarele ei tablete-șotron. Fiecare săritură-ntr-un picior, o nouă ocazie de a descoperi viața întruchipată-ntr-un om uriaș, desenat pe asfalt, cu cretă albă. Care copil n-a jucat șotronul? E un joc de mișcare, de echilibru, de atitudine, vioi, dezinvolt. Poți să-l joci singur sau în grup.

În orice caz, tabletele-poeme oferite de Melania Cuc în „**Mersul pe apă**” – aduc un suflu nou în poezia de azi, sufocată de trivialități, de vulg, de limbajul de gang și de șanț, prea puțin muzicală. Ignorând faptul că poezia înseamnă și eufonie, ritm, muzicalitate, chiar dacă e scrisă în vers alb.

Ipostazele surprinse de autoare sunt de domeniul fanteziei, o fantezie debordantă, densă, cu inserții onirice, dar cu rădăcinile în realul acesta

(continuare în pag. 37)

Ioan Dumitru TEILEANU

acerb care nu ne lasă timp și nici spațiu pentru visare.

Nu există clișeistică, autoarea nu calcă pe cărări bătătorite, ea preferând suișurile pe potecile proprii, îndeosebi în ținuturi virgine, necercetate nici măcar de temerarii exploratori. Vrea să fie cu tot dinadinsul neasemuită.

Și reușește. Trimiterile repetate la pericopele evanghelice, dau măsura din plin, a spiritualității Melaniei Cuc, nu în mod manifest, ci implicit, însușită în mod firesc, precum respirarea.

Fără îndoială că experiența copleșitoare în gazetărie, a ajutat-o pe Melania Cuc să-și fixeze anumite repere profesionale care-i înlesnesc exprimarea ideii cât se poate de clar și mai ales, succint. E și aceasta o artă și autoarea o stăpânește perfect. De altfel, se mișcă lejer printre cuvinte, alcătuiind versuri a căror excelență nu poate fi pusă la îndoială, nici de critici, nici de colegii scriitori, nici de cititori.

Oricât ai dori să-i găsești Melaniei Cuc un cusur în ceea ce privește acuratețea stilului, expunerea metaforică, ritmul susținut, nu reușești chiar dacă o vei lua de la oricare capăt al poeziei ce se poate citi și de la versul ultim, în sus, către început, la fel ca „Oda în metru antic”.

Spirit enciclopedic, Melania Cuc abordează toate domeniile, de la politic, economic, social, cultural și artistic, din toate timpurile și toate civilizațiile. Un univers cunoscut, nu doar pe cale livrescă, ci și din proprie experiență, ceea ce-i facilitează exprimarea lejeră în vers, dar și în scrierile de largă respirație, cum este romanul sau cele eseistico-filozofice sau panseistice.

Melania Cuc are multiple agilități și modalități artistice de manifestare a ideilor și simțămintelor.

După o viață de scris, nici nu s-ar putea altfel.

„Încă sunt unitatea de măsură / A tuturor lucrurilor în care am crezut” (*Peliculă în alb-negru*), aluzie la celebrul dicton: „Omul este măsura tuturor lucrurilor”.

Melania Cuc scrie o poezie bazată pe sugestie și pe un limbaj criptic. Ceea ce e cu adevărat interesant, e că din fiecare poezie s-ar putea dezvolta o poveste întreagă. Autoarea ne dă doar imboldul și ne provoacă. În rest, depinde numai de imaginația și de apatența fiecăruia.

O poezie lucidă, de stare, o poezie tăind în formă de cruci de lumină oglinzile în care ne-am putea contempla sufletele: „Unitățile de măsurat sufletul / Sunt necunoscute” (*Rândașii zarafilor de odinioară*).

O carte. O revelație. Că și omul poate fi creator, zămisind o lume de cuvinte-șotron, o lume în care să încapă adulți și copii, vietăți, lucruri și fenomene, deopotrivă.

Vidul deschis

Un aer de mazetă aprinde proiectoare
În teatru anodin, E vraja unei rovine
Vibrantă în iataganul zilei. Tăișul
Tenebrelor despică firul început în patru
Orator scoarță rece umblă prin labirintul
Durerii după victime, pasăre logodită
Pasager cu aripi în mișcare ce scutură
Stele hermafrodite, penele habitatului
Devin trena înfruptărilor.
Pe bolta furiei o palisadă solară
Flutură coama cailor saga într-un vălmășag
Prin lanul grânelor păzit de lupini incendiari,
Zâni tânguitori și rusalimi în zahăr electronic
Șisturile virginale ale trecutului încă
Prezente bat la poarta infinitului
Cu râvnă. Hilarul expansiv în straie
Nechemate, sunt răni babilonice,
Caste morganice și caligrafii pestrițe
O mângâiere angelică curge din streșina
Arborilor. Piu! Piu! un ou după lumină
În rostogolire strigă cu dinamita nerăbdării
Și respiră intens până la râvnă
Unde-i valea cu lutul nubil ce-și caută
modelatorii
Având degetele privirii în ungherele
necunoscutului?
Păcatul din cântul omului e descântec original.

Sentiment ascuns

Mamă, ți-ai spălat hiatul cu buzele
Stăpânite de umbra fericirii,
Atlas pulsativ cu imagini intime
Până la perfect,
Geografie interogativă ai căutat,
Ai găsit pietre rotunjite de
Genunchii umilinței,
Genunchi albi adunați în cărarea
Rătăcirilor precum o stea tremurând
În ochii tatălui meu.
Ești jertfă sub ritual vestalic,
Atlas rătăcit în imagini trandafirii
Sentiment ascuns între a fi și a nu fi.
Ești confruntare, cine învinge, cine-i
Învinsul la sânge prin lava timpului,
Lichidul ochilor stăpânește zâmbetul
Cu iertare,
Prezentul trenă curtezană ascunde
Tinerețea evantai trecutul anafor,
Prezentu-i un jude trece prin zidul
Nepătruns al tăcerii.
Ooo!, uitare destrăbălată de ce
Ascunzi sentimente-n floare?

Marius ZAHARIA

Cum a apărut muzica pe pământ

Nu mai rețin exact, ori domnișoara Fine, profa de muzică, ori bădăranul de biologie - ăla dispus să îți arate planșe cu intestinul gros taman după pauza de masă (avea o obsesie cu aceste planșe; era un frustrat, marcat de faptul că în copilărie nu văzuse atâtea planșe cât i-ar fi poftit inima lui neagră, formată din atrii negre și ventriculi și mai negre) - ne dăduse ca temă un eseu: *Cum a apărut muzica pe pământ*.

Domnișoara (fusesse și doamnă, dar soțul îi fugise cu un cantautor; știu bine că m-am cam îndepărtat de subiect; nu mă iritați însă, că altfel vă iau frumușel de mână, vă târâi până în Indochina și discutăm despre minunatul melc vietnamez) zicea că ne puteam referi la orice tip de muzică, însă să nu luăm în calcul imbecilitatea lui Teddy, colegul meu de bancă, cum că în Mozart regăsim, dacă o căutăm cu lumânarea, influențe ale muzicii moderne (da, aveți dreptate, am folosit până acum cuvântul muzică de vreo zece ori; dacă sunteți așa isteți, dați-mi voi un sinonim).

La cei 15 ani ai mei eram complet dezarmat. Știam de crearea omului de către Dumnezeu, cu sau fără ajutorul teoriei evoluționiste, originea focului și a noului tip de Iphone care, prin funcțiile sale, înlocuiește cam toată aparatura electocasinică, cu excepția mașinii de spălat, dar nimic despre subiectul cu pricina. Și, după beleaua cu profu' de religie (obținuse prin matrapazlăcuri sau poate prin rugăciune un ordin de restricție împotriva mea; nu aveam voie să mă apropiu la 200 metri de el decât recitând psalmi), aș fi vrut tare mult să iau un calificativ bun; ai mei îmi promiseseră, dacă terminam anul cu bine, o vacanță de vis în Cecenia, desigur într-o zonă în care atentatele de tip kamikaze erau mai răruțe.

Am văzut în internet o cale facilă, e drept și rușinoasă, de a rezolva problema; am găsit acolo doar niște tâmpenii: una, cum că o navă extraterestră din constelația Beta X² s-a oprit deasupra planetei noastre și, deschizând o trapă, a aruncat, pur și simplu, muzica pe pământ iar cealaltă, că drăguța de muzică e un produs marca Illuminati, destinat să ne tâmpescă pe noi, iar noi, așa tâmpiți, să muncim ca robi pe plantațiile lor secrete de orez și ovăz.

Așa că am apelat la persoanele din jurul meu. Tata, primul pe listă, auzind întrebarea, mi-a dat de înțeles prin gesturi că semnase chiar cu două minute înainte un nu știu ce legământ al tăcerii.

Prietena mea, Jeanine, mi-a spus pe șleau că, dacă vreau să mă culc cu ea, să i-o cer direct, nu să umblu cu preludiul ăsta atât de ciudat.

Cât despre prieteni, nu prea mai aveam, fiindcă refuzasem să devin ca ei, anarhist sau măcar satanist; ca o dovadă a revoltei lor față de societatea uniformizantă, atunci când foloseau closetul școlii, nu trăgeau apa.

Îmi pierdusem orice speranță. Îmi venea să mă duc la profă și să-i mărturisesc, ca unei surori mai mari, că am o tumoră uriașă pe creier, care nu se vede din cauza fesului, și un ficat făcut țândări.

- Domnișoară, visam eu să adaug, suferința mea e prea mare pentru un puști care, pe deasupra, e plin și

de coșuri.

Apoi, ținându-mă cu o mână de cap și cu cealaltă de zona greu încercată a stomacului, urma să ies împleticindu-mă și să cad pe scările blocului. Ea mi-ar fi șters sângele, spunându-mi să-l las dracului de eseu.

Rezolvarea am găsit-o, până la urmă, unde mă așteptam mai puțin - la mama. De ce mai puțin?! Fiindcă nu mai asculta muzică de când se căsătorise; spunea că omului de lângă ea îi oferea atâtea bucurii, de cele mai multe ori prin simpla lui prezență, încât nu mai avea nevoie de alte plăceri.

Ce se întâmplase de fapt? Firma la care lucra era pe cracă, așa că o parte din salariu i l-a plătit sub forma unui bilet la un concert. Nu era un spectacol oarecare, ci concertul extraordinar cu cei 3 MARI tenori.

M-am dus și am rămas vrăjit, ascultându-i pe toți trei și pe fiecare în parte. Întors acasă, eseuul a curs de la sine.

Iată-l:

"După ce a creat Pământul, Dumnezeu, odihnindu-se, dorea să audă ceva care să-i încante urechea. Așa că, a făcut un om ce avea ca dar divin o voce sublimă.

Când avea chef să cânte, păsările cerului se opreau din zbor, în aer, ca să-l asculte, iar tigrii și panterele se transformau în biete pisicuțe ce se cereau mângâiate. Chiar leul, regele animalelor, mișcat de sensibilitatea muzicii, lăsa baltă demnitatea coroanei, împrietenindu-se cu gazelele și câprioarele. Florile se desfăceau, iar mugurii copacilor lăcrimau.

Prin comparație, trilul privighetorilor părea răgăitul unor haimanale. E și motivul pentru care acestea se lăsau să cadă de la înălțime, zdrobindu-și capul de stânci.

Dar această voce minunată stârni mânia îngerilor. Aceștia i-au cerut Creatorului să facă ceva, pentru că trubadurul dobândise o putere uriașă, ajungând să fie adulat de orice vietate. L-au convins, prin tehnici de manipulare, că vocea aceea e prea frumoasă pentru a aparține unui singur om.

Auzind acestea și temându-se ca, din cauza invidiei, să mai cadă și alți îngeri în afara lui Lucifer, Dumnezeu și-a distrus propria creație. Dar, ca pământul să nu fie văduvit de bucuria muzicii, în locul aceluia om a făcut alți trei cărora le-a împărțit minunata voce. Ei se numesc X, Y și Z".

Ați observat că nu le-am dat numele; mă gândisem că poate voi folosi o parte din eseu și la matematică.

Ce notă credeți că am luat? Vă salut din Cecenia!

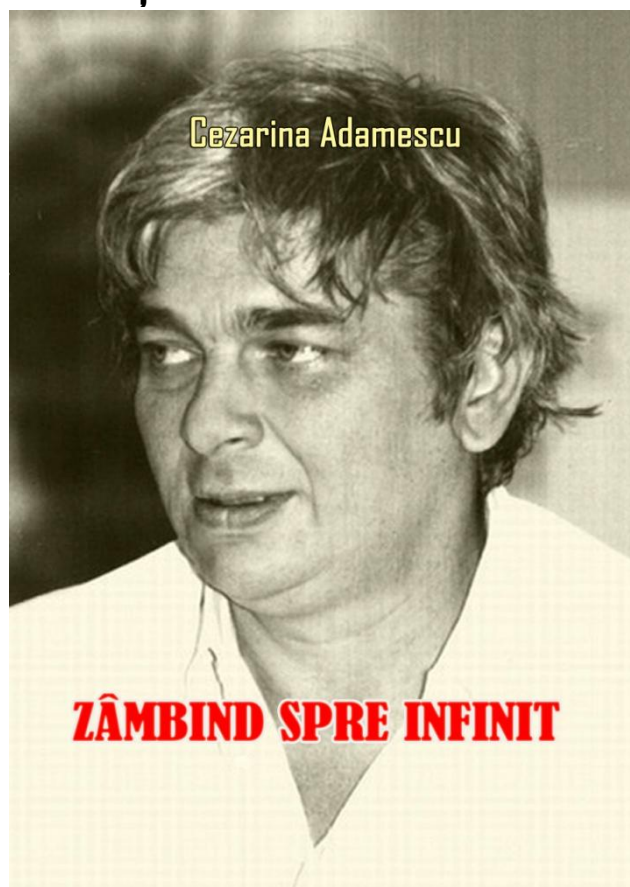

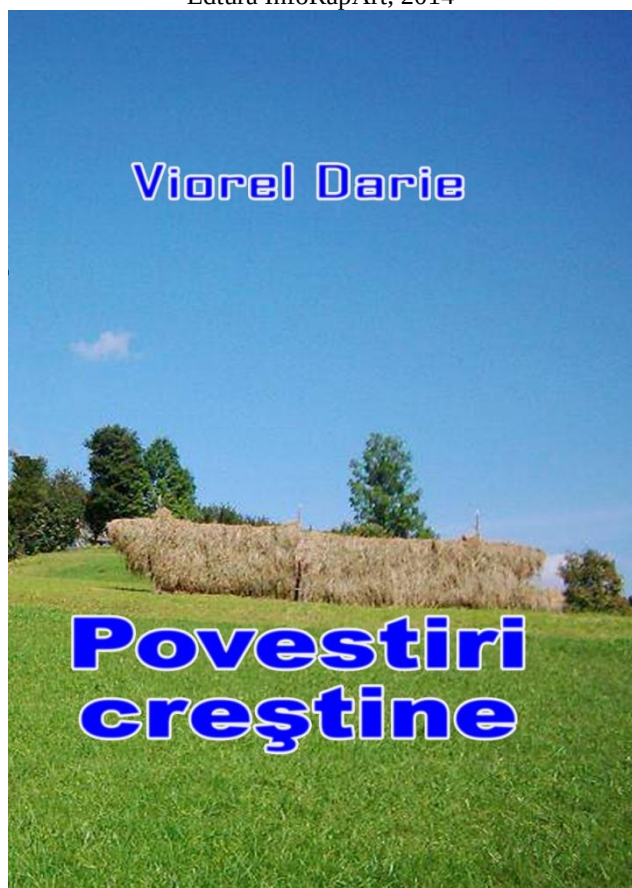
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

Tudor Petcu – Câteva baliverne metafizice
Editura InfoRapArt, 2014

Cezarina Adamescu - Zâmbind spre infinit
Editura InfoRapArt, 2014

Viorel Darie - Povestiri creștine
Editura InfoRapArt, 2014

Melania Cuc - Mersul pe apă
Editura Nico, Bistrița, 2013

BOEMA

ISSN 2066-0154

Galati, cod 800331, Str. Regiment 11 Siret, Nr.17, Bloc C20, Ap.42

Telefon: 0726 337376, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro